

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของประเทศไทย
The Market Share Analysis of Thai Bamboo Shoot
in Airtight Container

ของ

นายกำธร เตียวสวัสดิ์

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)
เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2534

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ 1 / ๓๑ / ๓๔

(อาจารย์อภิสิทธิ์ แก้วจา)

กรรมการปัญหาพิเศษ 1 / ๓๑ / ๓๔

(อาจารย์นิศยา สิทธิโชค)

กรรมการปัญหาพิเศษ 1 / ๓๑ / ๓๔

(รศ. ศิณี สันธิ์สม)

หัวหน้าภาควิชา 1 / ๓๑ / ๓๔

(อาจารย์นิศยา สิทธิโชค)

ฉ.พ.

14172

ก5๗2๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ชนด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้อง 29 S.A. 2534 ๘534

สำนักงานหอการค้าไทยในเขตภาคกลาง
บริหารภาคตะวันออก

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดส่งออกหน่อไม้ปับและหน่อไม้กระป๋องของประเทศไทย
The Market Share Analysis of Thai Bamboo Shoot
in Airtight Container

โดย

นายกำธร เตียสวัสดิ์

ป/พ.
ก572ก
2534

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 97521
วัน,เดือน,ปี..... 1 6 2534

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร) พ.ศ. ๒๕๓๔

พ.ศ. 2534

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเรื่อง : การวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้
กระป๋องของประเทศไทย

โดย : นายกำธร เตี๋ยสวัสดิ์

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก : บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ 1, Nov, 24

(อาจารย์อภิลิทธิ แก้วฉา)

หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องนับเป็นอุตสาหกรรมการเกษตร (Agro - Industry) ที่สำคัญของไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งมีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มมากขึ้นทุกปีและทำรายได้อีกให้แก่ประเทศเป็นมูลค่าที่สูง จึงสมควรที่จะได้ทำการศึกษารายละเอียดของส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงภาวะการตลาดส่งออกตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อที่จะได้หาแนวทางในการปรับปรุงกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของประเทศไทย รวมทั้งหาแนวทางในการรักษาส่วนแบ่งตลาดที่สำคัญและขยายตลาดส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตการตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องเพื่อการส่งออกของไทย และเพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดเพื่อเป็นแนวทางในการขยายตลาดส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของประเทศไทยในประเทศลูกค้าที่สำคัญ

ผลการศึกษาโดยทั่วไปเกี่ยวกับ การส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของ
ไทยพบว่า มีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี ประเทศลูกค้าที่สำคัญที่นำเข้าหน่อไม้ปืบและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่อไม้กระป๋องจากไทยมากที่สุดได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น และ สหรัฐอเมริกา ประเทศคู่แข่งชั้นที่สำคัญของไทยในตลาดดังกล่าวได้แก่ ประเทศไต้หวัน แต่ในปัจจุบันประเทศลูกค้าที่สำคัญหันมานำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องจากไทยมากขึ้นเนื่องจาก คุณภาพที่ได้รับการปรับปรุงและการหีบห่อที่ตรงตามมาตรฐานรวมทั้งราคาที่ถูกลงกว่า

ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด ในประเทศลูกค้าที่สำคัญระหว่างปี 2522-2526 และปี 2527-2531 พบว่า ในตลาดญี่ปุ่น ส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.60 เป็นร้อยละ 16.54 ในขณะที่ส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของประเทศไต้หวัน ลดลงจากร้อยละ 86.74 เป็นร้อยละ 36.61 จากส่วนแบ่งตลาดของไทยที่เพิ่มขึ้นนี้ เป็นผลที่เกิดจากการขยายขนาดของตลาดเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.01 เป็นผลที่เกิดจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น 85.99 ซึ่งทำให้ประเทศไทยได้เปรียบประเทศไต้หวันด้านการแข่งขันในตลาดญี่ปุ่น ส่วนในตลาดสหรัฐอเมริกา ในตลาดนี้จะใช้ข้อมูลปริมาณการส่งออกรายปีเฉลี่ยระหว่างปี 2523-2526 และปี 2527-2531 ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลระหว่างปี 2520-2522 เป็นข้อมูลการนำเข้าผักแปรรูปทุกชนิดของสหรัฐอเมริกา คือ ไม่มีการแลกเปลี่ยนค้าผักแปรรูปเป็นประเภท ๆ ไป ทำให้ไม่สามารถทราบถึงข้อมูลการนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของสหรัฐอเมริกาในช่วงระหว่างปี 2520-2522 ได้ ในตลาดสหรัฐอเมริกานี้พบว่า ส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.19 เป็นร้อยละ 21.17 ในจำนวนนี้เป็นผลที่เกิดจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.34 และเป็นผลที่เกิดจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้นร้อยละ 93.66 และเมื่อวิเคราะห์การส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย ไปยังตลาดทั้งสองในช่วงระยะเวลาเดียวกันพบว่า ส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยในตลาดทั้งสองนี้ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.19 เป็นร้อยละ 17.83 คิดเป็นปริมาณที่ส่งออกเพิ่มขึ้น 11,759 ตัน ในจำนวนนี้เป็นผลที่เกิดจากขนาดของตลาดที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.23 เป็นผลที่เกิดจากการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้นร้อยละ 88.67 และเป็นผลที่เกิดจากการกระจายตัวของตลาด เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.10 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญคือ ประเทศไต้หวัน แล้วจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยได้เปรียบในด้านการแข่งขันและการกระจายตัวของตลาด ส่วนในด้านการกระจายตัวของตลาดนั้น ประเทศไทยยังเสียเปรียบประเทศไต้หวันอยู่มาก เนื่องจากผู้บริโภคส่วนใหญ่ ในตลาดดังกล่าวทั้งสองยังไม่รู้จักหน่อไม้ปิบและหน่อไม้กระป๋อง ของไทยมากนัก

ในการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะคือ ทางรัฐบาลควรจัดให้สินค้าหน่อไม้ปิบและหน่อไม้กระป๋องของไทยเป็นสินค้าที่มีมาตรฐานในการผลิต หรือเป็นสินค้าที่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เพื่อให้เป็นที่เชื่อถือของตลาดต่างประเทศมากขึ้น นอกจากนี้ภาคเอกชนและรัฐบาลควรร่วมมือกันอย่างจริงจังในการ กระจายหน่อไม้ปิบและหน่อไม้กระป๋องของไทยไปยังประเทศต่าง ๆ ให้มากขึ้นรวมทั้งให้เพิ่มการโฆษณา เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์สินค้าไทยให้เป็นที่รู้จักในตลาดต่างประเทศอย่างแพร่หลาย เพื่อเพิ่มผลจากการขยายขนาดของตลาด อีกทั้งควรทำการศึกษาถึงรสนิยม และรูปแบบของผู้บริโภคในตลาดเหล่านั้นและที่สำคัญควรรับ เร่งให้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต เพื่อที่จะสามารถทำการแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดลูกค้าที่สำคัญ ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงในด้านการแข่งขันมากขึ้น

คำนิยม

ในการศึกษาและเรียบเรียงปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ก็ด้วยการให้คำแนะนำปรึกษา รวมทั้งตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากท่านอาจารย์ อภิสัทธ์ แก้วฉา อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ตลอดจนการให้คำแนะนำของท่านอาจารย์ นิตยา สิทธิโชค และ รศ. ศันย์ สังขรัตน์ กรรมการปัญหาพิเศษ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับการเรียบเรียงปัญหาพิเศษ ทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสาม เป็นอย่างสูงมา ณ. โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เคารพรัก เพื่อน ๆ ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจมาตั้งแต่ต้น และขอขอบคุณหน่วยงานราชการ และเอกชนทุกแห่งที่ได้ให้ความร่วมมือให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษาค้นคว้าจนทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

กำจร เตียวสวัสดิ์

ตุลาคม 2534

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
ขอบเขตของการศึกษา	13
วิธีการศึกษา	13
บทที่ 2 โครงร่างทางทฤษฎี	15
การตรวจสอบเอกสาร	15
แบบจำลองการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด	17
บทที่ 3 ภาวะการผลิตและการตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของประเทศไทย	23
การผลิตหน่อไม้ไผ่ตงของไทย	23
แหล่งเพาะปลูกและผลผลิต	25
พันธุ์ไผ่ตงที่นิยมปลูก	27
ฤดูการตัดหน่อ	29
ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกไผ่ตง	29
ราคาหน่อไม้ไผ่ตงสดและหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องในตลาด	
กรุงเทพฯ	36
ปัญหาการผลิตหน่อไม้ไผ่ตง	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

การผลิตหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย	38
การผลิตหน่อไม้ปืบของไทย	38
การผลิตหน่อไม้กระป๋องของไทย	51
การตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย	54
ขั้นตอนการจำหน่ายหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย	56
ตลาดในประเทศ	56
ตลาดต่างประเทศ	58
ปัญหาทางการตลาดส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ	69
ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบ และหน่อไม้กระป๋องของไทย	69
ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบ และหน่อไม้กระป๋องของไทยโดยพิจารณาแยกเป็นแต่ละประเทศ	70
ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบ และหน่อไม้กระป๋องของไทยโดยพิจารณาโดยรวมประเทศ ผู้นำเข้าทั้งสองประเทศ	81
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	87
สรุป	87
ข้อเสนอแนะ	90
เอกสารอ้างอิง	92

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	ปริมาณการส่งออกหน่อไม้และผลิตภัณฑ์หน่อไม้ของไทย	3
2.	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย ปี 2520-2532	5
3.	ปริมาณและร้อยละการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย จำแนกตามประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญปี 2520-2532	7
4.	มูลค่าและร้อยละการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย จำแนกตามประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญปี 2520-2532	10
5.	ตัวอย่างการคำนวณการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดโดยใช้ข้อมูลสมมติ ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2	20
6.	คุณค่าทางโภชนาการของหน่อไม้	24
7.	พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตหน่อไม้ไผ่ตงปี 2531/2532	26
8.	อัตราในการให้ผลผลิตหน่อไม้ไผ่ตงเฉลี่ยต่อปีของจังหวัดปราจีนบุรี	30
9.	ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกไผ่ตง	33
10.	ราคาหน่อไม้ไผ่ตงในจังหวัดปราจีนบุรี	37
11.	ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนในการผลิตหน่อไม้ไผ่ตงบรรจุปืบ	49
12.	ต้นทุนการผลิตหน่อไม้กระป๋อง	55
13.	ปริมาณหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่ญี่ปุ่นนำเข้าจากประเทศต่าง ๆ ปี 2522-2531 และร้อยละส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้ กระป๋องของประเทศผู้ส่งออกต่าง ๆ ในญี่ปุ่น	60
14.	ราคาหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่ญี่ปุ่นนำเข้าจากประเทศผู้ส่งออก ที่สำคัญในปี 2522-2531	62
15.	ปริมาณหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่สหรัฐอเมริกานำเข้าจากประเทศ ต่าง ๆ ปี 2523-2531 และร้อยละส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและ หน่อไม้กระป๋องของประเทศผู้ส่งออกต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา	65
16.	ราคาหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่สหรัฐอเมริกานำเข้าจากประเทศ ผู้ส่งออกที่สำคัญในปี 2523-2531	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

17.	ปริมาณหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่ญี่ปุ่นนำเข้าจากประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน และรวมทุกประเทศ เฉลี่ยปี 2522-2526 และปี 2527-2531	71
18.	ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของหน่อไม้ปืบและหน่อไม้ กระป๋องของไทย ไต้หวัน และสาธารณรัฐประชาชนจีน ในตลาดญี่ปุ่น ระหว่างปี 2522-2526 และปี 2527-2531	72
19.	ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของหน่อไม้ปืบและหน่อไม้ กระป๋องของไทย ไต้หวัน และสาธารณรัฐประชาชนจีน ในตลาดญี่ปุ่น ระหว่างปี 2522-2526 และปี 2527-2531	74
20.	ปริมาณหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่สหรัฐอเมริกานำเข้าจากประเทศ ไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน และรวมทุกประเทศ เฉลี่ยปี 2523-2526 และปี 2527-2531	77
21.	ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของหน่อไม้ปืบและหน่อไม้ กระป๋องของไทย ไต้หวัน และสาธารณรัฐประชาชนจีน ในตลาด สหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2523-2526 และปี 2527-2531	78
22.	ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของหน่อไม้ปืบและหน่อไม้ กระป๋องของไทย ไต้หวัน และสาธารณรัฐประชาชนจีน ในตลาด สหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2523-2526 และปี 2527-2531	80
23.	ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของหน่อไม้ปืบและหน่อไม้ กระป๋องของไทย ในตลาด ญี่ปุ่น และ สหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2522-2526 และปี 2527-2531	83
24.	ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของหน่อไม้ปืบและหน่อไม้ กระป๋องของไทย ในตลาด ญี่ปุ่น และ สหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2522-2526 และปี 2527-2531	85

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.	กรรมวิธีการผลิตหน่อไม้ปืบเพื่อการส่งออก	44
2.	ขั้นตอนการผลิตหน่อไม้กระป๋อง	53
3.	ขั้นตอนการจำหน่ายหน่อไม้ปืบ	57
4.	ขั้นตอนการจำหน่ายหน่อไม้กระป๋อง	57

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ในอดีตการส่งออกของประเทศไทยขึ้นกับสินค้าเกษตรหรือ สินค้าปฐมภูมิเป็นส่วนใหญ่กล่าวคือ ในปี 2513 ผลผลิตจากภาคเกษตรกรรมมีมูลค่าคิดเป็นร้อยละ 28.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ แต่มูลค่าดังกล่าวได้ลดลงมาเหลือเพียงร้อยละ 16.7 ในปี 2529 ในขณะที่ผลผลิตจากภาคอุตสาหกรรมมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16.1 ในปี 2513 มาเป็นร้อยละ 20.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติในปี 2529 การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมดังกล่าวนี้ อุตสาหกรรมการเกษตร (Agro-Industry) ได้มีบทบาทสนับสนุนอย่างสำคัญอยู่ด้วยโดยในปัจจุบันมูลค่าของสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรมีสัดส่วนถึงร้อยละ 25 ของมูลค่าสินค้าอุตสาหกรรมทั้งหมด นอกจากนี้ในขณะที่สินค้าอุตสาหกรรมได้มีบทบาทในการส่งออกเพิ่มขึ้น จนมากกว่าการส่งออกสินค้าเกษตรในปัจจุบันนั้นเนื่องจากสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรได้มีส่วนให้เกิดการขยายตัวเป็นอย่างมาก

อุตสาหกรรมการเกษตรได้เข้ามามีบทบาทสำคัญทำรายได้ให้กับประเทศ เป็นมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็นลำดับทั้งนี้เพราะ การแปรรูปผลิตผลเกษตรมาเป็นสินค้าอุตสาหกรรมนั่นเองที่สามารถทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นแก่สินค้าชนิดนั้น ๆ เป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มรายได้ เพิ่มการจ้างงาน ช่วยกระจายการผลิตจนถึงขั้นครบวงจร การค้าขายขยายตัวเพราะมีสินค้าชนิดใหม่ ๆ เข้าสู่ตลาดทำให้เพิ่มมูลค่าการส่งออก ซึ่งล้วนแล้วแต่จะช่วยเหลือสนับสนุนการเกษตรเป็นไปด้วยดี และนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมเกษตรนี้ตั้งนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) และฉบับที่ 6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(พ.ศ. 2530-2534) ซึ่งได้มีนโยบายหลักอันหนึ่งที่สนับสนุนให้มีการผลิตเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมประเภทแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรโดยใช้วัตถุดิบภายในประเทศ

หน่อไม้ไผ่ตงก็เป็นพืชที่สำคัญชนิดหนึ่งที่เหมาะสมในการนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรเพื่อการส่งออก โดยสามารถทำเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลายชนิด เช่น หน่อไม้ไผ่ปิ้งและหน่อไม้ไผ่กระป๋อง หน่อไม้สดแช่เย็น และหน่อไม้แห้ง เป็นต้น จากสถิติการส่งออกหน่อไม้ไผ่ตงแปรรูปทุกชนิดนี้ ปรากฏว่าปริมาณการส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 8,911.99 ตันในปี 2527 เป็น 31,791.275 ตันในปี 2532 โดยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 101.87 ล้านบาท ในปี 2527 เป็น 464.613 ล้านบาท ในปี 2532 ซึ่งเป็นการส่งออกในรูปแบบของหน่อไม้ปิ้งและหน่อไม้กระป๋องเป็นปริมาณและมูลค่าสูงสุด โดยในปี 2532 คิดเป็นร้อยละ 99.80 และ 99.14 ของการส่งออกทั้งหมดตามลำดับ รองลงมาคือ หน่อไม้สดแช่เย็น ส่วนหน่อไม้แห้งมีการส่งออกในปริมาณและมูลค่าต่ำสุด (ตารางที่ 1)

ในการส่งออกหน่อไม้ปิ้งและหน่อไม้กระป๋องนั้น แต่เดิมนั้นปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้อยมากแต่มีแนวโน้มปริมาณการส่งออกเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 3.05 ล้านบาทในปี 2520 เป็น 460.62 ล้านบาทในปี 2532 โดยมีปริมาณเพิ่มขึ้นจาก 469.95 ตัน ในปี 2520 เป็น 31,729.742 ตัน ในปี 2532 (ตารางที่ 2) หรือมีปริมาณเพิ่มขึ้น 68.88 เท่าภายในระยะเวลาเพียง 13 ปี โดยในปี 2530 เป็นปีที่การส่งออกหน่อไม้ปิ้งและหน่อไม้กระป๋องของประเทศไทยเติบโตมากที่สุด จึงทำให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเพิ่มขึ้นจาก 17,128.54 ตันในปี 2529 เป็น 50,209.504 ตันในปี 2530 และมูลค่าการส่งออกได้เพิ่มขึ้นจาก 227.02 ล้านบาทในปี 2529 เป็น 929.25 ล้านบาท ในปี 2530

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกหน่อไม้และผลิตภัณฑ์หน่อไม้ของประเทศไทยปี 2527 - 2532

ชนิดหน่อไม้	2527				2528				2529			
	ปริมาณ		มูลค่า		ปริมาณ		มูลค่า		ปริมาณ		มูลค่า	
	ตัน	%	ล้านบาท	%	ตัน	%	ล้านบาท	%	ตัน	%	ล้านบาท	%
หน่อไม้ปิ้งและ หน่อไม้กระป๋อง	8,557.90	96.03	91.97	90.28	14,053.86	94.82	160.44	91.34	17,128.54	98.69	227.02	98.75
หน่อไม้สดแช่เย็น	338.87	3.80	8.79	8.63	760.68	5.13	12.57	7.16	225.45	1.30	2.73	1.19
หน่อไม้แห้ง	15.22	0.17	1.11	1.09	6.81	0.05	0.66	0.38	1.50	0.01	0.15	0.06
รวม	8,911.99	100.00	101.87	100.00	14,821.35	100.00	175.66	100.00	17,355.49	100.00	229.90	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชนิดหน้ไม้	2530				2531				2532			
	ปริมาณ		มูลค่า		ปริมาณ		มูลค่า		ปริมาณ		มูลค่า	
	ตัน	%	ล้านบาท	%	ตัน	%	ล้านบาท	%	ตัน	%	ล้านบาท	%
	หน้ไม้ปืและ หน้ไม้กระปอง	50,209.50	99.60	929.25	99.53	31,685.87	99.45	538.20	99.20	31,729.74	99.80	460.62
หน้ไม้สัดแ่เฮ้น	195.36	0.39	3.98	0.43	127.40	0.40	2.03	0.37	33.66	0.11	0.59	0.13
หน้ไม้ันตั้ง	6.67	0.01	0.38	0.04	48.76	0.15	2.34	0.43	27.87	0.09	3.40	0.73
รวม	50,411.53	100.00	933.61	100.00	31,862.03	100.00	542.57	100.00	31,791.27	100.00	464.61	100.00

ที่มา : (สถิติการค้าระหว่างประเทศ กรมศุลกากร , 2527 - 2532)

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของประเทศไทย ปี
2520 - 2532

ปี	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2520	469.95	3.05
2521	639.25	4.54
2522	1,107.83	7.29
2523	1,433.69	13.23
2524	1,736.32	22.74
2525	3,601.35	50.70
2526	5,869.14	81.86
2527	8,557.90	91.97
2528	14,053.86	160.43
2529	17,128.54	227.02
2530	50,209.50	929.25
2531	31,685.87	538.20
2532	31,729.74	460.62

ที่มา : (สถิติการค้าระหว่างประเทศ กรมศุลกากร , 2520 - 2532)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศผู้นำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่สำคัญของไทย ซึ่งมีการนำเข้าในปริมาณและมูลค่าที่สูงสุดได้แก่ ประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ประเทศญี่ปุ่น เป็นตลาดหลักในการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย ไทยส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องไปตลาดญี่ปุ่นเฉลี่ยได้ปริมาณ 6,532 ตันต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 50.48 ของปริมาณการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องทั้งหมดของไทย (ตารางที่ 3) สำหรับประเทศคู่แข่งอื่นของไทยในตลาดญี่ปุ่นก็คือ ไต้หวัน ในอดีตญี่ปุ่นนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องจากไต้หวันในปริมาณมาก แต่ในปัจจุบันได้มีการนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องจากไทยมากขึ้น เนื่องจากราคาขายของไทยต่ำกว่าไต้หวัน และประเทศไทยได้มีการตรวจสอบคุณภาพและการบรรจุภัณฑ์หรือใช้เทคนิคมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นต้นทุนการผลิตและค่าแรงถูก สภาพอากาศที่เหมาะสม ประกอบกับขณะนี้ไต้หวันค่อนข้างลดการผลิตลงเพราะต้นทุนสูงกว่าใคร ในญี่ปุ่นเองก็ผลิตได้น้อยพอลำญี่ปุ่นจึงหันมาหาหน่อไม้ไทย (มาฆพ นาคทัต , 2530 : 23) ดังนั้นโอกาสที่ไทยจะขยายตลาดและรักษาตลาดขึ้นอยู่กับนโยบายของประเทศผู้นำเข้า และภาวะการแข่งขัน

2) ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นอีกประเทศหนึ่ง ที่มีคู่แข่งส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่น่าสนใจ ไทยส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องไปยังตลาดสหรัฐอเมริกาเป็นที่สองรองจากญี่ปุ่นเฉลี่ย 2,844 ตันต่อปีหรือคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 21.98 ของปริมาณการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องทั้งหมดของไทย (ตารางที่ 3) สำหรับประเทศที่เป็นคู่แข่งอื่นของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาคือ ไต้หวัน เช่นกันโดยมีส่วนแบ่งตลาดสูงที่สุด แต่แนวโน้มส่วนแบ่งตลาดของไต้หวันในตลาดสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มลดลงในขณะที่ส่วนแบ่งตลาดของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามการขยายตัวของตลาดสหรัฐอเมริกายังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับตลาดญี่ปุ่นทั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 ปริมาณและร้อยละการส่งออกหน่อไม้ปี๊บและหน่อไม้กระป๋องของไทย จำแนกตามประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2520 - 2532

หน่วย : ตัน

ปี	ประเทศผู้นำเข้า				รวม
	ญี่ปุ่น	สหรัฐอเมริกา	ฮ่องกง	อื่นๆ	
2520	198 (42.13) ^{1/}	44 (9.36)	47 (10.00)	181 (38.51)	470 (100.00)
2521	428 (66.99)	39 (06.10)	19 (2.97)	153 (23.94)	639 (100.00)
2522	719 (64.90)	56 (05.05)	13 (01.17)	320 (28.88)	1,108 (100.00)
2523	1,023 (71.34)	145 (10.11)	79 (05.51)	187 (13.04)	1,434 (100.00)
2524	359 (22.75)	469 (27.02)	219 (12.62)	653 (37.61)	1,736 (100.00)
2525	1,576 (43.77)	744 (20.66)	371 (10.30)	910 (25.27)	3,601 (100.00)
2526	3,755 (63.99)	624 (10.63)	171 (02.91)	1,319 (22.47)	5,869 (100.00)
2527	5,964 (69.69)	693 (08.10)	391 (04.57)	1,510 (17.64)	8,558 (100.00)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หน่วย : ตัน

ปี	ประเทศผู้นำเข้า				รวม
	ญี่ปุ่น	สหรัฐอเมริกา	ฮ่องกง	อื่นๆ	
2528	10,265 (73.04)	1,238 (08.81)	286 (02.04)	2,265 (16.11)	14,054 (100.00)
2529	10,069 (58.79)	2,664 (15.55)	259 (01.51)	4,137 (24.15)	17,129 (100.00)
2530	27,309 (54.39)	11,656 (23.21)	580 (01.16)	10,665 (21.24)	50,210 (100.00)
2531	11,944 (37.70)	9,994 (31.54)	378 (01.19)	9,370 (29.57)	31,686 (100.00)
2532	11,272 (35.53)	8,608 (27.13)	153 (00.48)	11,697 (36.86)	31,730 (100.00)
เฉลี่ย	6,532 (50.48)	2,844 (21.98)	228 (01.76)	3,336 (25.78)	12,940 (100.00)

1/ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงร้อยละของปริมาณการส่งออกหน่อไม้ปีบและหน่อไม้กระป๋องของประเทศไทย

ที่มา : (สถิติการค้าระหว่างประเทศ กรมศุลกากร , 2520 - 2532)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องมาจาก ลักษณะการบรรจุผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคในประเทศ ที่ต้องการหน่อไม้ชนิดที่หั่นฝอยและบรรจุกระป๋อง มีน้ำหนักทั้งหมดประมาณ 3 กิโลกรัม (ธนาคารกสิกรไทย , 2528 : 63) ดังนั้นถ้าได้มีการผลิตหน่อไม้ปืบหรือหน่อไม้กระป๋อง ให้ตรงกับความต้องการแล้ว คาดว่าตลาดสหรัฐอเมริกา สามารถที่จะขยายตัวได้อีกมาก

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญของไทยแล้ว ปรากฏว่าในแต่ละปีปริมาณและมูลค่าที่นำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องจากไทย มีการเปลี่ยนแปลง อยู่เสมอคงจะเห็นได้ว่า ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องจาก ไทยของประเทศญี่ปุ่นได้เพิ่มมากขึ้นในปี 2520 ถึง 2523 แล้วกลับลดลงในปี 2524 และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในปี 2525 ถึง 2528 และปริมาณการนำเข้าได้ลดลงอีกในปี 2529 และเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2530 แล้วกลับลดลงอีกในปี 2531 และเพิ่มขึ้นในปี 2532 อีกครั้งสำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น ปริมาณและมูลค่านำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋อง จากไทยได้ลดลงในปี 2521 และเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในปี 2522 ถึง 2525 หลังจากนั้นกลับลดลงอีกในปี 2526 และได้เพิ่มขึ้นอีกในปี 2527-2530 แต่กลับลดลงอีกครั้ง ในปี 2531-2532 (ตารางที่ 3 และ 4) ซึ่งความไม่แน่นอนของปริมาณและมูลค่าการนำเข้า หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องจากไทยอาจเป็นผลเนื่องมาจาก นโยบายการค้าระหว่าง ประเทศภาวะเศรษฐกิจตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมแปรรูปหน่อไม้สด เป็นผลิตภัณฑ์หน่อไม้ปืบและ หน่อไม้กระป๋องเพื่อการส่งออกของไทยในเชิงเศรษฐกิจ จะขยายตัวและนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ภาวะการแข่งขันของประเทศผู้ผลิต เพื่อการส่งออกผลิตภัณฑ์หน่อไม้ดังกล่าวที่สำคัญของไทยทั้งในด้าน ราคา คุณภาพ ตลอดจน นโยบายการค้าระหว่างประเทศที่เป็นตลาดหลักสำคัญของไทย และภาวะเศรษฐกิจของ ประเทศที่เป็นตลาดหลักที่สำคัญของไทย ดังนั้นจึงสมควรที่จะได้ทำการศึกษาส่วนแบ่งตลาด หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของประเทศไทย เพื่อที่จะรักษาตลาดรวมทั้งหาช่องทางในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 มูลค่าและร้อยละการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย จำแนกตามประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2520 - 2532

หน่วย : ล้านบาท

ปี	ประเทศผู้นำเข้า				รวม
	ญี่ปุ่น	สหรัฐอเมริกา	ฮ่องกง	อื่นๆ	
2520	1.3 (41.94) ^{1/}	0.5 (16.13)	0.3 (09.68)	1.0 (32.25)	3.1 (100.00)
2521	3.0 (66.67)	0.4 (08.89)	0.1 (02.22)	1.0 (22.22)	4.5 (100.00)
2522	4.6 (63.02)	0.5 (06.85)	0.05 (00.68)	2.15 (29.45)	7.3 (100.00)
2523	8.6 (65.15)	1.8 (13.64)	0.5 (03.79)	2.3 (17.42)	13.2 (100.00)
2524	3.5 (15.42)	7.8 (34.36)	2.1 (09.25)	9.3 (40.97)	22.7 (100.00)
2525	18.5 (36.49)	13.0 (25.64)	4.4 (08.68)	14.8 (29.19)	50.7 (100.00)
2526	50.9 (62.23)	9.5 (11.61)	1.4 (01.71)	20.0 (24.45)	81.8 (100.00)
2527	54.4 (59.13)	12.4 (13.48)	3.7 (04.02)	21.5 (23.37)	92.0 (100.00)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	ประเทศผู้นำเข้า				รวม
	ญี่ปุ่น	สหรัฐอเมริกา	ฮ่องกง	อื่นๆ	
2528	105.3 (65.65)	19.8 (12.34)	3.2 (02.00)	32.1 (20.01)	160.4 (100.00)
2529	110.2 (48.55)	50.2 (22.11)	2.7 (01.19)	63.9 (28.15)	227.0 (100.00)
2530	516.5 (55.58)	217.4 (23.39)	9.4 (01.01)	186.0 (20.02)	929.3 (100.00)
2531	181.7 (33.76)	183.9 (34.17)	5.8 (01.08)	166.8 (30.99)	538.2 (100.00)
2532	126.7 (27.51)	148.9 (32.33)	2.0 (00.43)	183.0 (39.73)	460.6 (100.00)
เฉลี่ย	91.2 (45.76)	51.2 (25.69)	2.7 (01.35)	54.2 (27.20)	199.3 (100.00)

1/ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึง ร้อยละของมูลค่าการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋อง
ของประเทศไทย

ที่มา : (สถิติการค้าระหว่างประเทศ กรมศุลกากร , 2520 - 2532)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขยายตลาดหน่อไม้ปื๊บและหน่อไม้กระป๋องของไทยในอนาคตให้กว้างยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตและการตลาด หน่อไม้ปื๊บและหน่อไม้กระป๋องเพื่อการส่งออกของไทย

2. เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด หน่อไม้ปื๊บและหน่อไม้กระป๋องของไทย

3. เพื่อเสนอแนวทางในการขยายการส่งออกหน่อไม้ปื๊บและหน่อไม้กระป๋องของไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไปในการผลิต การตลาด และการส่งออกหน่อไม้ปื๊บและหน่อไม้กระป๋องของไทย ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นในขบวนการผลิตและการตลาดส่งออก เพื่อหาแนวทางแก้ไข และพัฒนาตลาดส่งออกหน่อไม้ปื๊บ และหน่อไม้กระป๋องของไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด หน่อไม้ปื๊บและหน่อไม้กระป๋องของไทยกับประเทศคู่แข่งในประเศผู้นำเข้าที่สำคัญ เพื่อที่จะรักษาและเพิ่มส่วนแบ่งตลาดให้มากขึ้น

3. จากการศึกษาส่วนแบ่งตลาดทำให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกักริใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรับปรุงและขยายตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย อันจะนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยกับประเทศคู่แข่งชั้นในประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ จะใช้ข้อมูล 2 ช่วงเวลา โดยเป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยกับประเทศคู่แข่งชั้นซึ่งก็คือ ประเทศไต้หวันในประเทศญี่ปุ่นจะใช้ข้อมูลรายปีเฉลี่ยระหว่างปี 2522-2526 และระหว่างปี 2527-2531 เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนของปริมาณการส่งออกในปีใดปีหนึ่ง และยังเป็นช่วงที่รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตร แต่ถ้าเป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยกับประเทศคู่แข่งชั้นในประเทศสหรัฐอเมริกา จะใช้ข้อมูลรายปีเฉลี่ยระหว่างปี 2523-2526 และระหว่างปี 2527-2531 ทั้งนี้เพราะข้อมูลระหว่างปี 2520-2522 เป็นข้อมูลการนำเข้าผักแปรรูปทุกชนิดของสหรัฐอเมริกาคือไม่มีการแยกสินค้าผักแปรรูปเป็นประเภท ๆ ไป ทำให้ไม่สามารถทราบถึงข้อมูลการนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของสหรัฐอเมริกาในช่วงระหว่างปี 2520-2522 ได้

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคือข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา (Time Series) ตั้งแต่ปี 2520-2532 ซึ่งข้อมูลนี้ได้จากการเก็บรวบรวมเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลทางด้านสถิติที่หน่วยราชการได้รวบรวมไว้ เช่น กรมเศรษฐกิจการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ กรมศุลกากร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ กระทรวงการคลัง กรมพาณิชย์สัมพันธ์ กระทรวงพาณิชย์ รวมทั้งองค์การ
ระหว่างประเทศเช่น สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก
(Economic and Social Commission for Asia and Pacific :
ESCAP) และองค์การศูนย์การค้าญี่ปุ่น (JETRO)

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ใช้วิธีการวิเคราะห์ 2 ส่วนคือ

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) โดยใช้
ตารางและแผนภาพประกอบเพื่อให้ทราบถึง สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต และการตลาด
อุตสาหกรรมหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของประเทศไทย
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) จะทำการ
วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยกับ คู่แข่ง
อื่นในประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ภายใต้อธิษสมมติที่ว่าไม่มีข้อจำกัดทางด้านอุปทาน (Supply)
แต่การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดนั้นเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลง ในปัจจัยต่าง ๆ ทาง
ด้านอุปสงค์ (Demand) การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบช่วง
ระยะเวลาหนึ่ง กับ อีกช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยอาศัยแบบจำลองของส่วนแบ่งตลาด
(A Market Share Analysis Model)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

โครงการทางทฤษฎี

การตรวจสอบเอกสาร

1. สุพิศตรา พันชาติศรี และ อำนวย โปธาราม (2529) ได้ทำการศึกษาเรื่องหน่อไม้ไผ่ตง จากการศึกษาพบว่าแหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ที่จังหวัดปราจีนบุรีโดยในปี 2528 มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งสิ้น 27,878 ไร่ ให้ผลผลิตรวม 37,975 ตันต่อปี และไผ่ตงที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ตงดำ (ตงจีนหรือตงกลาง) ช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากคือเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ประมาณร้อยละ 80 ของผลผลิตทั้งปี สำหรับรูปแบบการบริโภคภายในประเทศมีทั้งหน่อไม้สดและหน่อไม้บรรจุปีบ ส่วนการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศมากกว่าร้อยละ 90 อยู่ในรูปผลิตภัณฑ์แปรรูปหน่อไม้ต้มบรรจุปีบและกระป๋อง นอกนั้นส่งออกในรูปหน่อไม้สดแช่เย็นและหน่อไม้แห้ง

สำหรับอุตสาหกรรมหน่อไม้ต้มบรรจุปีบของจังหวัดปราจีนบุรีนั้น จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่แล้วประมาณร้อยละ 80 - 90 จะผลิตเพื่อการส่งออกหน่อไม้ที่บรรจุปีบจะมีลักษณะทั้งหัว น้ำหนักเนื้อสุกที่ตลาดต้องการคือหนักประมาณ 11 ก.ก. ต่อปีบ (น้ำหนักทั้งหมดเท่ากับ 20 ก.ก. ต่อปีบ) และผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออกนั้นจะแบ่งออกเป็น 4 เกรดตามขนาดของหน่อคือ เกรด LL L M และ S ส่วนการบริโภคหน่อไม้ไผ่ตงบรรจุปีบภายในประเทศนิยมบริโภคส่วนที่เป็นเนื้อล้วน ๆ ดังนั้นการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศจึงแบ่งออกเป็น 4 ประเภทตามชนิดของผลิตภัณฑ์คือ ยอด เนื้อ เศษ และ ผอย ซึ่งแต่ละประเภทจะแยกบรรจุต่างหากจากกันเป็นประเภท ๆ ไป สำหรับส่วนเนื้อจะมีโรงงานอาหารกระป๋องบางโรงงาน เช่น โรงงานของบริษัทสยามฟู้ด จำกัด รับผิดชอบวัตถุดิบเพื่อนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์บรรจุกระป๋องอีกชนิดหนึ่งสำหรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่างประเทศต่อไป แต่ปริมาณซื้อยังมีไม่มากนัก

2. อัจฉรา พิธนา (2530) ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนในการปลูกหน่อไม้ไผ่ตงในจังหวัดปราจีนบุรีปีการเพาะปลูก 2528/2529 การศึกษาผลตอบแทนจากโครงการทำสวนไผ่ตงได้ใช้วิธีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนวิธีระยะเวลาจ่ายคืนทุน วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ และวิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง โดยใช้อัตราส่วนลดร้อยละ 8 และร้อยละ 13 ต่อปี ผลการศึกษาต้นทุนและรายได้จากการลงทุนทำสวนไผ่ตง ปรากฏว่าเกษตรกรผู้ปลูกไผ่ตงจะเริ่มตัดหน่อไม้ไผ่ตงจำหน่ายได้ตั้งแต่สิ้นปีที่ 3 เป็นต้นไปและปริมาณหน่อไม้ไผ่ตงที่ผลิตได้จะแตกต่างกันไปในแต่ละปีขึ้นอยู่กับ ขนาดและอายุของต้นไผ่ตงซึ่งจะให้หน่อในขนาดและปริมาณค่อนข้างจะคงที่เมื่อมีอายุ 10 ปีแล้ว โครงการลงทุนทำสวนไผ่ตง ในเนื้อที่เพาะปลูก 10 ไร่ จะเกิดต้นทุนโดยเฉลี่ย ฟาร์มละ 40,870.87 บาทต่อปี ในปีที่ 3 และจะเพิ่มขึ้นเป็นฟาร์มละ 52,922.89 บาทต่อปี ในปีที่ 10 โดยค่าวัสดุที่ใช้ในการทำสวนไผ่ตงอื่นได้แก่ ค่าปุ๋ย ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจะเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ต้นทุนในการปลูกไผ่ตงมีค่าสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 43.12 ของต้นทุนที่เกิดขึ้นทั้งหมด รายได้เฉลี่ยในปีที่ 3 ฟาร์มละ 25,500 บาทต่อปี และเพิ่มขึ้นเป็นฟาร์มละ 169,500 บาทต่อปีในปีที่ 10 โดยในปีที่ 10 จะเป็นปีที่เกิดกำไรสูงสุด และตลอดอายุของการทำสวนไผ่ตง 10 ปี จะมีกำไรรวมสุทธิทั้งสิ้น ประมาณฟาร์มละ 506,053.69 บาทต่อปีคิดเป็นร้อยละ 56.56 ของรายได้ทั้งหมด (รายได้เฉลี่ยจากการขายหน่อและลำหน่อไม้ไผ่ตงดำ 4.19 บาทต่อกิโลกรัม ต้นทุน 1.82 บาทต่อกิโลกรัม กำไร 2.37 บาทต่อกิโลกรัม)

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนของ โครงการลงทุนทำสวนไผ่ตงในเนื้อที่เพาะปลูก 10 ไร่ ผลปรากฏว่าจะให้ผลตอบแทนจากการลงทุนโดยเฉลี่ยร้อยละ 93.40 ต่อปี โดยจะได้รับทุนคืนภายในระยะเวลาประมาณ 5 ปี 3 เดือน และมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิจำนวน 248,262.40 บาทต่อฟาร์มและ 158,413 บาทต่อฟาร์ม ณ ระดับอัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลตอบแทนร้อยละ 8 และร้อยละ 13 ต่อปี ได้รับผลตอบแทนในอัตราที่แท้จริง ร้อยละ 37.49 ซึ่งอัตราผลตอบแทนนี้ยังมีได้คำนึงถึงผลตอบแทนที่จะได้รับ ภายหลังจากปี ที่ 10 จนหมดอายุของพืช จึงสรุปได้ว่าการลงทุนทำสวนไผ่ตงในปัจจุบันจะได้รับผลตอบแทน ที่คุ้มค่าการลงทุน

3. สุขเสรี วิเชียรสรรค์ (2531) ได้ศึกษาถึงผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ของไม้ไผ่ตงในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกไผ่ตง เป็นอาชีพหลัก เนื่องจากไผ่ตงเป็นพืชที่ปลูกและดูแลรักษาง่าย ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำ การศึกษาทางด้านต้นทุนและรายได้พบว่า จำนวนต้นทุนตั้งแต่ปีที่ 1-5 คือ 650 บาท 580 บาท 1,046 บาท 1,192 บาท และ 1,142 บาทต่อไร่ ตามลำดับ หลังจากปีที่ 5 แล้วก็จะเสียต้นทุนปีละ 1,142 บาทต่อไร่ ส่วนรายได้นั้นจะเริ่มมีตั้งแต่ ปีที่ 3 คือ 875 บาท 2,153 บาท และ 3,717 บาทต่อไร่ หลังจากปีที่ 5 จะมีรายได้ปีละ 3,717 บาทต่อไร่ ซึ่งเกษตรกรจะเริ่มได้กำไรในปีที่ 5 จำนวนเฉลี่ย 2,775 บาทต่อไร่ ทางด้านปัญหาและอุปสรรคในการปลูกไผ่ตงนั้น จะพบว่ามีปัญหาใน 2 ลักษณะคือ ปัญหาทางการผลิตอันเนื่องมาจากดินขาดความอุดมสมบูรณ์การขาดแหล่ง น้ำที่จะนำมาใช้ในการเกษตร และการขาดความรู้ในการใช้สารเคมีเร่งการออกหน่อ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการจำหน่ายผลผลิต ซึ่งเกิดจากการถูกเอาเปรียบในเรื่องราคา จากโรงงานแปรรูปหน่อไม้ทำให้เกษตรกรขายได้ในราคาต่ำ

แบบจำลองการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด ของหน่อไม้ปืบและหน่อไม้ กระบองของไทยในที่นี่ได้ใช้แบบจำลองการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด (Market Share Analysis Model) ซึ่งกำหนดขึ้นโดย G.L. Ochsner และ G.L. Cramer ภายใต้อสมมติฐานที่ว่าไม่มีข้อจำกัดทางด้านอุปทาน (Supply) แต่การเปลี่ยนแปลงใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนแบ่งตลาดนั้น เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันทางด้านอุปสงค์ (Demand) ตามแนวความคิดของแบบจำลองของส่วนแบ่งตลาด ได้กำหนดลักษณะการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาดเป็น 3 ลักษณะคือ

1. การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจากขนาดของตลาด (Size of Market Effect) พิจารณาจากการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของปริมาณสินค้าที่ตลาดนั้นนำเข้าโดยกำหนดให้ส่วนแบ่งตลาดคงที่ในช่วงเวลาฐานกับเวลาที่พิจารณา ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาดว่าใหญ่ขึ้นหรือลดลง ซึ่งอธิบายได้ว่าตลาดมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยมีรายได้ประชาชาติและจำนวนประชากร เป็นตัวชี้ให้เห็นถึงการเจริญเติบโตในการส่งสินค้าไปสู่ตลาด

2. การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจาก การแข่งขันในตลาด (Competitive Effect) พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงสินค้าที่ตลาดนั้นนำเข้า โดยกำหนดให้ขนาดของตลาดคงที่ในช่วงเวลาฐานกับเวลาที่พิจารณาซึ่งชี้ให้เห็นว่า ถ้าส่วนแบ่งตลาดของประเทศหนึ่งลดลงในขณะที่ขนาดของตลาดคงที่ หมายความว่าผลของการแข่งขันนั้นทำให้ต้องสูญเสียตลาดไปบางส่วน ในทางกลับกันถ้าส่วนแบ่งตลาดของประเทศนั้นเพิ่มขึ้นในขณะที่ขนาดของตลาดคงที่หมายความว่า ผลของการแข่งขันได้ทำให้ประเทศผู้ส่งออกนั้นได้เปรียบคือได้ตลาดเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดดังกล่าวไม่เพียงแต่จะเนื่องมาจากผลของการแข่งขันเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลง นโยบายการค้าและทางการตลาดของประเทศผู้นำเข้าอีกด้วย

3. การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาด (Distributive Effect) การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออกอันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาด โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงปริมาณการส่งออกของประเทศนั้น โดยกำหนดให้ขนาดของตลาดและส่วนแบ่งตลาดคงที่ ซึ่งจะก่อให้เกิดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปลี่ยนแปลงความสำคัญของประเทศผู้ส่งออก (Relative Change) โดยจะทำให้ปริมาณการส่งออกที่แท้จริงของแต่ละประเทศเปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่ส่วนแบ่งตลาดและขนาดของตลาดคงที่

วิธีการคำนวณเพื่อหาขนาดของการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากผลการเปลี่ยนแปลงทั้งสามดังกล่าวนี้ได้แสดงไว้ในตารางที่ 5 ซึ่งในที่นี้สมมติให้ตลาดส่งออกของประเทศ X ประกอบด้วย 2 ตลาด คือ ตลาด A และตลาด B และมีประเทศส่งออกที่แข่งขันกับประเทศ X เพียงประเทศเดียว การวิเคราะห์พิจารณาเพียง 2 ปี คือปีที่ 1 และปีที่ 2 โดยที่การคำนวณผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะดังกล่าวคือ

1. ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X อันเนื่องมาจากขนาดของตลาดโดยกำหนดให้ส่วนแบ่งตลาดคงที่
2. ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาด โดยกำหนดให้ขนาดของตลาดคงที่
3. ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X อันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาด โดยกำหนดให้ส่วนแบ่งตลาดและขนาดของตลาดคงที่

จากข้อสมมติฐานและวิธีการดังกล่าวนี้ สามารถนำมาคำนวณหาการเปลี่ยนแปลงขนาดการแข่งขันในตลาดและการกระจายตัวของตลาดระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2 ได้ดังนี้

1. **คำนวณหาความสามารถในการส่งออก (Potential Export) ของประเทศ X** เอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 ตัวอย่างการคำนวณการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดโดยใช้ข้อมูลสมมติระหว่าง
ปีที่ 1 และปีที่ 2

	ปริมาณการนำเข้าทั้งหมด (หน่วย)	ปริมาณการนำเข้าจากประเทศ X (หน่วย)	ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทย (ร้อยละ)
<u>ปีที่ 1</u>			
ตลาด A	400	160	40
ตลาด B	1,200	240	20
รวมทั้งหมด	1,600	400 (A ₁)	25
<u>ปีที่ 2</u>			
ตลาด A	200	100	50
ตลาด B	1,800	540	30
รวมทั้งหมด	2,000	640 (A ₂)	32

ที่มา : (Ochsner และ Cramer , 2519 : 17)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 ส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ในปีที่ 1 ณ ระดับการส่งออกในปีที่ 2

$$S_1 = 0.25 \times 2,000 = 500 \text{ หน่วย}$$

1.2 ส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ในปีที่ 1 ในตลาด A และ B ณ ระดับการส่งออกในปีที่ 2

$$S_2 = 0.40 \times 200 + 0.20 \times 1,800 = 440 \text{ หน่วย}$$

2. สรุปผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ระหว่างปี 1 และปี 2 ได้ดังนี้

ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X	หน่วย	ร้อยละ
ผลทั้งหมด ($A_2 - A_1$)	+240	+100
ผลจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด ($S_1 - A_1$)	+100	+ 42
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด ($A_2 - S_2$)	+200	+ 83
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการกระจายตัวของตลาด ($S_2 - S_1$)	- 60	- 25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จากการคำนวณในตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ในตลาด A และ B ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2 มีผลของการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด 240 หน่วย ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 100 หน่วย หรือคิดเป็นร้อยละ 42 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น 200 หน่วยหรือคิดเป็นร้อยละ 83 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด และเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาดลดลง 60 หน่วยหรือคิดเป็นร้อยละ 25 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ในตลาด A และตลาด B ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2 ในผลดังกล่าว 3 ลักษณะทำให้การส่งออกของประเทศ X ไปยังตลาด A และตลาด B เพิ่มขึ้น 240 หน่วย

บทที่ 3

ภาวะการผลิตและการตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย

ไผ่ตงเป็นพืชที่สามารถปลูกได้ทั่วทุกภาคของประเทศไทยและเป็นพืชที่สามารถใช้ประโยชน์ได้จาก หน่อ ใบ หรือทำการแปรรูปเพื่อเป็นสินค้าจำหน่ายในต่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หน่อไม้แห้ง หน่อไม้แช่แข็ง และหน่อไม้ต้มบรรจุปืบ นอกจากนี้ยังใช้ลำต้นเป็นวัตถุดิบในการก่อสร้าง หัตถกรรม และอุตสาหกรรมผลิตเชื้อกระดาษเป็นการลดการนำเข้าวัตถุดิบของอุตสาหกรรมได้เป็นจำนวนมาก ลำต้นอ่อนของไผ่ตงหรือที่เรียกว่า "หน่อไม้" สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริโภคตั้งที่กล่าวมาแล้วและเนื่องจากหน่อไม้มีรสชาติดีเป็นที่นิยมของผู้บริโภคโดยทั่วไป อีกทั้งยังมีคุณค่าทางอาหารสูง เป็นอาหารที่ครบด้วย โปรตีน วิตามินและปราศจากไขมัน (ตารางที่ 6) สำหรับไผ่ที่นิยมนำหน่อมาบริโภคและมีจำหน่ายอยู่ทั่วไปนั้นได้แก่ ไผ่ตง ไผ่รวก ไผ่สีสุกและไผ่ป่า เป็นต้น โดยเฉพาะไผ่ตงนี้เองที่ทำการปลูกเป็นการค้าและนำมาแปรรูปเป็น หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋อง โดยปริมาณหน่อไม้ไผ่ตงที่ผลิตได้ในแต่ละปีนั้น จะมีการนำไปใช้ในการบริโภคสดเพียงร้อยละ 20 ที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 80 จะใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับการผลิตหน่อไม้ต้มบรรจุปืบ โรงงานทำหน่อไม้ต้มบรรจุปืบจะทำงานในแต่ละปีเพียงระยะ 2-3 เดือน ซึ่งเป็นช่วงที่ไผ่ตงออกหน่อเท่านั้น คือช่วงเดือน สิงหาคม-ตุลาคม แหล่งผลิตไผ่ตงขนาดใหญ่ในปัจจุบันอยู่ที่จังหวัด ปราจีนบุรี ซึ่งมีโรงงานทำหน่อไม้ต้มบรรจุปืบแหล่งใหญ่ที่สุดของประเทศและประมาณกันว่า จำนวนหน่อไม้ไผ่ตงที่เข้าโรงงานมีมากกว่าปีละ 28,000 ตัน

การผลิตหน่อไม้ไผ่ตงของไทย

หน่อไม้ไผ่ตงเป็นพืชพืชชนิดหนึ่งที่มีลักษณะตลาดแบบครบวงจร คือตั้งแต่ขึ้นตอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 คุณค่าทางโภชนาการของหน่อไม้ (ส่วนบริโภคได้ 100 กรัม)

รายการ	คุณค่าทางโภชนาการ	
คาร์โบไฮเดรต	05.2000	กรัม
ไขมัน	00.3000	กรัม
โปรตีน	02.6000	กรัม
แคลเซียม	00.0130	กรัม
ฟอสฟอรัส	00.4900	กรัม
เหล็ก	00.0005	กรัม
วิตามินเอ	20.0000	ยูนิต
วิตามินบี 1	00.1500	มิลลิกรัม
วิตามินบี 2	00.0700	มิลลิกรัม
ไนอาซิน	00.0600	มิลลิกรัม
วิตามินซี	04.0000	มิลลิกรัม

ที่มา : (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผลิตระดับเกษตรกร การตลาดระดับพ่อค้าคนกลางและโรงงานแปรรูป จนถึงขั้นส่งออก ระดับผู้ส่งออก ซึ่งนับว่ามีบทบาทสำคัญมากขึ้นในปัจจุบัน คือ นอกจากใช้บริโภคสดแล้วยังสามารถใช้เป็นวัตถุดิบในโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋อง ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกชนิดหนึ่งที่มีความต้องการหน่อไม้ไผ่ตงในการแปรรูป เป็นหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องเพิ่มมากขึ้น โดยเห็นได้จากปริมาณการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี (ตารางที่ 2) จนเป็นแรงกระตุ้นให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นไม้ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำลังส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกเพื่อทดแทนป่าที่ถูกทำลายเพราะเป็นพืชที่ปลูกง่าย ประกอบกับการปลูกไผ่ตงนั้นเสียค่าใช้จ่ายต่ำและให้ผลเร็วเพียง 3 ปี หลังจากการเพาะปลูกจึงทำให้หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋อง เป็นผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ และมีลู่ทางการส่งออกในอนาคตที่แจ่มใส (ธนาคารกสิกรไทย , 2528 : 55) ดังนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) จึงได้บรรจุหน่อไม้ไผ่ตงเป็นพืชที่อยู่ในโครงการตามแผนพัฒนาระบบการผลิต การตลาด และการสร้างงาน เพื่อเร่งรัดช่วยให้เกษตรกรผลิตเป็นพืชเพื่อการอุตสาหกรรมและการส่งออกของประเทศ (กรมวิชาการเกษตร , กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ , 2529 : 386)

แหล่งเพาะปลูกและผลผลิต

ในปัจจุบันการปลูกไผ่ตง ได้แพร่หลายไปเกือบทั่วทุกภาคในประเทศไทยแล้ว แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ใดเก็บสถิติตัวเลขพื้นที่เพาะปลูก และผลผลิตของไผ่ตง ทั้งประเทศอย่างเป็นทางการ จังหวัดที่มีการปลูกไผ่ตงมากในเชิงการค้า และมีศักยภาพในด้านการตลาดสูง คือ จังหวัดปราจีนบุรี ปลูกมากที่สุดในพื้นที่อำเภอเมือง รองลงมาคืออำเภอสระแก้ว ประจันตคาม กบินทร์บุรี นาดี โดยในปี 2531/2532 จังหวัดปราจีนบุรีมีพื้นที่เพาะปลูกทั้งสิ้น 84,286 ไร่ ได้ผลผลิตรวม 73,520 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละประมาณ 872 กิโลกรัมต่อไร่ (ตารางที่ 7)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตหน่อไม้ไผ่ตงปี 2531/2532

จังหวัด/ภาค	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
ปราจีนบุรี	84,286	73,520
นครนายก	6,381	11,283
ตราด	6,657	5,745
ภาคเหนือ	17,064	5,253
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	22,132	2,337
ภาคตะวันตก	6,708	1,410
อื่น ๆ	15,989	5,462
รวม	159,217	105,010

ที่มา : (กรมส่งเสริมการเกษตร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พันธุ์ไผ่ตงที่นิยมปลูก

พันธุ์ไผ่ตงที่ปลูกมากในจังหวัดปราจีนบุรีมีอยู่ 2 พันธุ์คือ

1. ตงดำ (ตงเงินหรือตงกลาง) ประมาณร้อยละ 80 ของพื้นที่ปลูกทั้งจังหวัด

2. ตงเขียว ประมาณร้อยละ 20 ของพื้นที่ปลูกทั้งจังหวัด

ส่วนไผ่ตงพันธุ์อื่น ๆ ได้แก่ ตงหม้อ หรือตงใหญ่ ตงหนุ่ หรือตงเล็กและตงลายมีปลูกกันน้อยมาก

ลักษณะประจำของพันธุ์ตงดำ หรือตงเงิน หรือตงกลาง เป็นดังนี้คือ

1. ลำต้น มีขนาดเล็กกว่าไผ่ตงหม้อ เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 9-12 เซนติเมตร ลำต้นเดี่ยวกว่าไผ่ตงหม้อ มีสีเขียวเข้มเมื่อจับจะรู้สึกสากมือ บริเวณข้อค่อนข้างเรียบ และกิ่งแขนงที่ใช้ทำพันธุ์จะมีสีเขียวเข้ม มีนวลแป้งสีขาวจับอยู่บริเวณปล้อง

2. ใบ หนาและมีขนาดใหญ่สามารถเห็นได้เด่นชัดกว่าไผ่ตงพันธุ์อื่น

3. หน่อ หน่อของไผ่ตงดำมีคุณภาพดีมาก รสหวาน กรอบ เนื้อจะละเอียดมีสีขาวและไม่มันเส้นจึงทำให้ไผ่ตงพันธุ์นี้ได้ชื่อว่า "ไผ่ตงหวาน" หน่อมีน้ำหนักประมาณ 3-6 กิโลกรัม กาบของหน่อมีสีน้ำตาลปนดำหรือ ดำอมนวลและมีขนละเอียด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กว่าไผ่ตงเขียว จะออกหน่อตั้งแต่ช่วงต้นฤดูฝน และจะออกหน่อมากในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม แต่ในช่วงต้นและปลายฤดูฝนการออกหน่อจะลดลง

เนื่องจากไผ่ตงพันธุ์นี้มีรสชาติดีและให้ผลผลิตสูง จึงทำให้นอกจากจะมีการปลูกกันมากที่จังหวัดปราจีนบุรีแล้ว ยังมีการปลูกโดยทั่วไปเกือบทุกภาคทั่วประเทศ เป็นไผ่ที่มีขนาดทรงพุ่มปานกลาง ระยะปลูกที่เหมาะสมประมาณ 8 x 8 เมตร ในพื้นที่ 1 ไร่ จะสามารถปลูกได้ประมาณ 25 กอ

ลักษณะประจำของพันธุ์ตงเขียว เป็นดังนี้คือ

1. ลำต้น มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5-12 เซนติเมตร ลำจะสั้นกว่าไผ่ตงดำ ลำมีสีเขียวเข้มจัด ผิวเรียบเป็นลื่นไม่สากมือ ทรงพุ่มหนาที่บเนื่องจากมีใบและแขนงมาก ตั้งแต่โคนถึงปลายยอด เนื้อไม้บางไม่แข็งแรง จึงพบว่าการหักพับลงมาเมื่อถูกลมแรงอยู่เสมอ กิ่งแขนงสามารถนำมาปักชำเพื่อขยายพันธุ์ได้ดี ลักษณะแขนงมีสีเขียวจัด ขนาดใหญ่ และอวบกว่าไผ่ตงดำ
2. ใบ ใบของไผ่ตงเขียวมีขนาดเล็ก บาง ไม่สากมือเหมือนไผ่ตงดำ และใบมีสีเขียวเข้มกว่าไผ่ตงพันธุ์อื่น ๆ
3. หน่อ หน่อจะมีสีน้ำตาลสนิทและมีขนหยาบ เมื่อลอกกาปล่างออกบริเวณรอยกาบจะมีสีเขียวอมเหลือง ซึ่งเป็นลักษณะที่แตกต่างจากไผ่ตงพันธุ์อื่นอย่างเด่นชัด เนื้อของไผ่ตงเขียวมีสีขาวอมเหลือง มีรสหวานอมขื่นเล็กน้อย ทำให้ขายให้ได้ราคาต่ำ อย่างไรก็ตาม พันธุ์ตงเขียวยังเป็นที่นิยมปลูกไม่แพ้พันธุ์ตงดำ แม้จะให้หน่อไม่มากเท่าพันธุ์ตงดำแต่เนื่องจากไผ่ตงเขียวสามารถทนน้ำและความแห้งแล้งได้ดีกว่าตงดำ และยังมีการขยายยอดดีทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากลำได้ นอกจากนี้ยังมีช่วงการออกหน่อถึง 2 ช่วง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยช่วงแรกจะออกตอนต้นฤดูฝน (พฤษภาคม-มิถุนายน) และช่วงหลังจะออกตอนปลายฤดูฝน (ตุลาคม-พฤศจิกายน) ซึ่งเป็นช่วงที่มีไผ่ตงออกสู่ตลาดน้อยทำให้ได้ราคาสูง

ฤดูกาลตัดหน่อ

การตัดหน่อของแต่ละปีจะอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ช่วงที่มีหน่อมากที่สุดคือเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ประมาณร้อยละ 80 ของผลผลิตทั้งปี การตัดหน่อแต่ละครั้งจะห่างกันประมาณ 3-7 วัน (แต่ในช่วงต้นและปลายฤดูอาจเว้นช่วงห่างกว่านี้ เพราะหน่อไม้จะโตช้าเนื่องจากฝนตกน้อยกว่าช่วงกลางฤดู) อายุของหน่อตั้งแต่เริ่มแทงหน่อจนถึงระยะตัดได้ใช้เวลาประมาณ 15 วัน โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปีที่ 5 จะตัดหน่อได้ประมาณ 45-60 หน่อตอกอ คิดเป็นน้ำหนักจะได้ประมาณ 90-150 กิโลกรัมตอกอหรือประมาณ 2,250-3,000 กิโลกรัมต่อไร่ (ตารางที่ 8)

ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกไผ่ตง

จากการศึกษาเรื่อง หน่อไม้ไผ่ตงในปี 2530 ของธนาคารกสิกรไทยทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกไผ่ตง 1 ไร่ ในจังหวัดปราจีนบุรี โดยในการปลูกไผ่ตงเพื่อการค้าในจังหวัดปราจีนบุรีนั้นทำอยู่ 2 ลักษณะคือ

1. การชำแขนงไผ่ตง โดยชำลงในแปลงเพาะที่เตรียมไว้ เมื่อเติบโตดีแล้วสามารถย้ายไปปลูกหรือย้ายลงถุงพลาสติกได้

2. การปลูกไผ่ตงเพื่อขายหน่อ ในกรณีนี้จะตัดหน่อสดและขายเข้าโรงงานแปรรูปหน่อไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8

อัตราการใช้ผลผลิตหน่อไม้ไผ่ตงเฉลี่ยต่อปีของจังหวัดปราจีนบุรี

ผลผลิต				
อายุ (ปี)	หน่อตอก	กิโลกรัมตอก	กิโลกรัมต่อไร่	ค่าเฉลี่ย (กิโลกรัมต่อไร่)
1	-	-	-	-
2	-	-	-	-
3	15-30	30-60	750-1,500	1,125
4	30-45	60-90	1,500-2,250	1,875
5 ปีขึ้นไป	45-60	90-150	2,250-3,000	2,625

- หมายเหตุ :
- อัตราการใช้หน่อ ไม้ที่ 3 ปี 1-2 หน่อต่อครั้งตอก
ปีที่ 4 2-3 หน่อต่อครั้งตอก
ปีที่ 5 ปีขึ้นไป 3-4 หน่อต่อครั้งตอก
 - น้ำหนักหน่อเฉลี่ย 1-3 กิโลกรัมต่อหน่อ
 - 1 ไร่ ปลูกได้ประมาณ 25 กอ

ที่มา : (ฝ่ายวิเคราะห์ 2 กองเศรษฐกิจการตลาด กรมการค้าภายใน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้นทุนการเพาะชำแขนงเพื่อการค้า

ในการเพาะชำแขนงไม้เพื่อทำพันธุ์เป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางมาก เนื่องจากได้ผลดี ใช้เวลาน้อย และสะดวกกว่าการขยายพันธุ์ไม้ด้วยวิธีอื่น ๆ

ต้นทุนเพาะชำแขนงไม้ตั้งขายต่อไร่ (8 เดือน)

ค่าแขนงไม้รวมค่าจ้างตัดและขนส่งกิ่งละ 2 บาท (ไร่ละ 33,000 ต้น) ได้ผลเพียงร้อยละ 70-80 (23,100-26,400 ต้น)	66,000 บาท
ค่าปักชำ	2,500 บาท
ค่าเตรียมพื้นที่ ปู และการดูแล	3,000 บาท
ค่าถุงพลาสติกใส่กิ่งพันธุ์	4,500 บาท
ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ 15% ต่อปี(8 เดือน)ประมาณ	8,000 บาท
รวมต้นทุนต่อไร่ประมาณ	84,000 บาท

ผลตอบแทนจากการขายกิ่งแขนงไม้ตั้ง

ราคากิ่งแขนงไม้ตั้งราคากิ่งละ 18 บาท	
ขายเพียง 25,000 กิ่ง	450,000 บาท
จะมีกำไรประมาณไร่ละ	366,000 บาท

ต้นทุนการปลูกไม้ตั้งเพื่อการค้า

โดยทั่วไปเกษตรกรผู้ปลูกไม้ตั้งรายใหม่ร้อยละ 90 นิยมซื้อกิ่งพันธุ์จากผู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพาะชำกิ่งแขนงชายมากกว่าจะเพาะชำกิ่งพันธุ์ด้วยตนเองจากชั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่เตรียมพื้นที่ไปจนถึงการปฏิบัติดูแล และตัดหน่อ พบว่า ต้นทุ่นทั้งสิ้นตั้งแต่เกษตรกรต้องเช่าที่ดิน อุปกรณ์ การทำสวนไผ่ พันธุ์ไผ่ตงตลอดจนกู้ยืมเงินมาลงทุน เกษตรกรจะต้องทำสวนไผ่เพียง 3 ปีก็จะถึงจุดคุ้มทุน หลังจากนั้นปีต่อ ๆ ไปเกษตรกรจึงจะเก็บกำไรไปได้เรื่อย ๆ ทั้งนี้เนื่องจากราคากิ่งพันธุ์และราคาหน่อพุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา (ตารางที่ 9)

ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนการผลิตไผ่ตง

ต้นทุนคงที่

ค่าเช่าที่ดิน คิดเฉลี่ยไร่ละ 200 บาทต่อปี ในกรณีที่เกษตรกรต้องเช่าที่ดินเพื่อปลูกไผ่

ค่าเสื่อมเครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร คิดเฉลี่ยปีละ 120 บาท โดยเริ่มคิดตั้งแต่ปีที่ 2 เป็นต้นไป

ค่าไถพรวนและค่าไถบุกเบิก คิดเฉลี่ยไร่ละ 170 บาทและ 120 บาทตามลำดับ

ค่ากิ่งพันธุ์ คำนวณจากที่เกษตรกรปลูกในระยะ 8 x 8 เมตร จะต้องใช้กิ่งพันธุ์ 25 กิ่ง ค่ากิ่งพันธุ์กิ่งพันธุ์ละ 18 บาท คิดเป็นเงิน 450 บาท

ค่าจ้างปลูก คิดเฉลี่ยค่าแรงคนละ 50 บาทต่อวัน ใช้แรงงาน 2 คน สำหรับการปลูกไผ่ 1 ไร่หรือบางท้องที่คิดค่าจ้างปลูก 4 บาทต่อต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9

ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกไม้เต็ง

หน่วย : บาทต่อไร่

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5 เป็นต้นไป
ค่าใช้จ่าย					
-ค่าเช่าที่ดิน	200	200	200	200	200
-ค่าเสื่อมเครื่องจักร	-	120	120	120	120
-ค่าไถบุกเบิก (ไถและคราด)	170	-	-	-	-
-ค่าไถพรวน	120	-	-	-	-
-ค่ากิ่งพันธุ์ (18 บาท/กิ่ง)	450	-	-	-	-
-ค่าจ้างปลูก (4 บาท/ต้น)	100	-	-	-	-
-ค่าปุ๋ย รวมค่าจ้างใส่	125	275	315	335	395
-ค่ากำจัดวัชพืช	100	50	50	50	50
-ค่าจ้างตกแต่งกอ	-	175	175	175	175
-ค่าจ้างตัดหน่อ	-	-	45	113	225
-ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	135	85	90	108.75	126
-ค่าดอกเบี้ยของ	-	155.25	276.28	364.93	343.02
ค่าใช้จ่ายในปีก่อน					
รวมค่าใช้จ่าย	1,400.00	1,060.25	1,271.28	1,466.68	1,634.02

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

หน่วย : บาทต่อไร่

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5 เป็นต้นไป
รายได้					
-จากการขายลำ	-	-	-	450	900
-จากการขายหน่อ	-	-	10,200	25,500	51,000
รวมรายได้	-	-	10,200	25,950	51,900
กำไร/ขาดทุน	- 1,400.00	- 1,060.25	+ 6,468.47	+24,483.32	+50,265.98

ที่มา : (ธนาคารกสิกรไทย ฝ่ายวิชาการ ส่วนวิจัยเกษตรกรรม , 2531 : 182)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าปุ๋ยรวมทั้งค่าจ้างใส่ปุ๋ย ในปีแรกต้องใส่ปุ๋ยคอก 20 ปิบค่าจ้างใส่ปุ๋ยละ 5 บาท คิดเป็นเงิน 125 บาท ในปีต่อไปใส่ปุ๋ยคอกรวมกับปุ๋ยเคมีและธาตุอาหาร บางอย่างทำให้ต้นทุนค่าปุ๋ยเพิ่มขึ้นในแต่ละปี

ค่ากำจัดวัชพืช ค่าเก็บครั้งละ 50 บาท ในปีแรกซึ่งไผ่ยังไม่เติบโตต้นเล็ก ต้องเก็บ 2 ครั้ง แต่ปีถัดไปมีการเก็บเพียงปีละครั้งเท่านั้น

ค่าจ้างตกแต่งกอ ส่วนใหญ่คิดค่าจ้างตามจำนวนกอๆละ 7 บาท แต่บาง กอที่คิดค่าแรงเป็นรายวันๆละ 50 บาท ซึ่งวันหนึ่งจะทำได้ 15 กอ

ค่าจ้างตัดหน่อ เกษตรกรจะเริ่มเก็บหน่อไม้ไผ่ตงได้ตั้งแต่ปีที่ 3 เป็นต้นไป โดยค่าจ้างตัดหน่อรวมทั้งค่าหาบหรือค่าขนส่งคิด 2,000 กิโลกรัมต่อ 150 บาท ซึ่ง ปริมาณหน่อจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการปฏิบัติดูแลรักษาของเกษตรกร

ค่าดอกเบี๋ยเงินลงทุนและค่าดอกเบี๋ยของค่าใช้จ่าย คิดอัตราดอกเบี๋ยร้อยละ 15 ต่อปี

ผลตอบแทนจากการปลูกไผ่ตง

รายได้จากการขายลำ เกษตรกรจะตัดลำขายได้ตั้งแต่ปีที่ 4 เป็นต้นไป โดยในปีที่ 4 แต่ละกอจะตัดลำไปขายได้ 3 ลำ ราคาขายลำละ 6 บาท และ ในปีต่อไปแต่ละกอจะตัดลำไปขายได้ 6 ลำ ซึ่งราคานี้อาจจะสูงขึ้นได้เนื่องจากนำไป เป็นวัตถุดิบสำหรับโรงงานเยื่อกระดาษ (ตารางที่ 9)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้จากการขายหน่อ เกษตรกรจะตัดหน่อไปขายได้ตั้งแต่ปีที่ 3 เป็นต้นไปในปีที่ 3 จะตัดหน่อได้ประมาณกอละ 8 หน่อ คัดน้ำหนักประมาณหน่อละ 3 กิโลกรัม เพราะฉะนั้นในปีนี้จะตัดหน่อได้ไร่ละ 200 หน่อหรือ 600 กิโลกรัม ในปีที่ 4 จะตัดหน่อได้ประมาณกอละ 20 หน่อ คัดน้ำหนักประมาณหน่อละ 3 กิโลกรัม เพราะฉะนั้นในปีนี้จะตัดหน่อได้ไร่ละ 500 หน่อหรือ 1,500 กิโลกรัม และตั้งแต่ปีที่ 5 เป็นต้นไปจะตัดหน่อได้ประมาณไร่ละ 1,000 หน่อ หรือ 3,000 กิโลกรัม ราคาขายหน่อในปัจจุบันอยู่ระหว่างกิโลกรัมละ 3-5 (ราคาหน่อไม้ปี 2532)

ราคาหน่อไม้ไผ่ตงสดและหน่อไม้ปี๊บและหน่อไม้กระป๋องในตลาดกรุงเทพฯ

ราคาหน่อไม้ไผ่ตงสดในตลาดกรุงเทพฯ มีการเคลื่อนไหวสอดคล้องกับฤดูกาลของสินค้าคือราคาสูงช่วงต้นฤดูและราคาต่ำช่วงฤดูกาล ราคาปี 2529 เดือนพฤษภาคม-สิงหาคมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 14.00 , 10.50 , 6.50 และ 4.50 บาทตามลำดับ ส่วนหน่อไม้ปี๊บและหน่อไม้กระป๋อง (ชนิดเนื้อ) ราคาที่ร้านค้าส่ง (ตลาดปากคลอง) ชื้อมาจำหน่าย (ส่งถึงร้าน) อยู่ในระดับปี๊บละ 180-210 บาท (มกราคม-กรกฎาคม 2529) ทางร้านจะขายปลีกกิโลกรัมละประมาณ 18-20 บาทหรือขายส่งทั้งปี๊บละ 190-220 บาท ราคาสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับ ปี 2528 ซึ่งราคาที่ร้านชื้อมาอยู่ในระดับ ปี๊บละ 130-150 บาท เท่านั้น อย่างไรก็ตามในปี 2530 ราคาหน่อไม้ปี๊บที่พุ่งสูงขึ้นอยู่ในระดับปี๊บละ 410-430 บาท (ตารางที่ 10)

ปัญหาการผลิตหน่อไม้ไผ่ตง

เนื่องจากไผ่ตงเป็นพืชที่ปลูกง่าย ต้องการการปฏิบัติดูแลรักษาแบบไม่พิถีพิถันนักและถ้าฝนดีไม่แต่ละกอจะให้หน่อได้มากและมีอายุยาวนานหลายสิบปี พันธุ์ที่นิยมปลูกกันโดยทั่วไปคือ ไผ่ตงดำก็ได้ชื่อว่าให้หน่อตก และคุณภาพเนื้อหน่อดีอีกทั้งโรคและแมลงก็ไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 ราคาหน้าไม้ไผ่ตงในจังหวัดปราจีนบุรี

	ปี 2528		ปี 2529		ปี 2530	
เดือน	บริเวณ สด	หน้าโรงงาน หน้าไม้เปีย	บริเวณ สด	หน้าโรงงาน หน้าไม้เปีย	บริเวณ สด	หน้าโรงงาน หน้าไม้เปีย
พฤษภาคม	10-18	-	10-18	-	17-18	-
มิถุนายน	05-08	-	07-09	-	16-14	-
กรกฎาคม	03-04	2.50-3.00	04-05	3.50-3.80	12	5.00- 5.50
สิงหาคม	04-05	3.50-4.00	03-04	3.00-4.00	14	5.50-15.00
กันยายน	04-05	-	04-05	-	15-16	-

ที่มา : (จากการสำรวจของกรมการค้าภายใน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีרבทางด้านผู้ปลูกหรือเกษตรกรในจังหวัดปราจีนบุรีนั้นได้มีความชำนาญ และรอบรู้ในเรื่องการปลูกไผ่ตงดี จึงกล่าวได้ว่าในด้านการผลิตไผ่ตงอะไรเป็นปัญหาสำคัญ

การผลิตหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย

อุตสาหกรรมหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องเป็นอุตสาหกรรมการเกษตร (Agro-Industry) ที่สำคัญชนิดหนึ่งที่ใช้หน่อไม้ไผ่ตงเป็นวัตถุดิบสำหรับป้อนโรงงาน ซึ่งนอกจากจะเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรได้มีอาชีพในการปลูกไผ่ตง และเป็นการเพิ่มรายได้ให้มากแล้วยังก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ในการทำหน่อไม้ต้มบรรจุปืบนั้น โรงงานทำหน่อไม้ต้มบรรจุปืบจะทำงานในแต่ละปี เพียงระยะ 2-3 เดือน ซึ่งเป็นช่วงที่ไผ่ตงออกหน่อมากเท่านั้น คือ ช่วงระหว่างเดือนสิงหาคม-ตุลาคม จังหวัดปราจีนบุรีซึ่งเป็นแหล่งผลิตไผ่ตงขนาดใหญ่ก็เป็นแหล่งที่มีโรงงานทำหน่อไม้ต้มบรรจุปืบแหล่งใหญ่ที่สุดของประเทศในปัจจุบันด้วย กล่าวคือ มีโรงงานทำหน่อไม้ต้มบรรจุปืบ 23 โรงงานซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน นอกจากนี้ยังมีโรงงานขนาดใหญ่ทั้งในรูปสหกรณ์และของเอกชนอีกหลายโรงงาน ประมาณกันว่า จำนวนหน่อไม้ไผ่ตงที่เข้าโรงงานมีมากกว่าปีละ 28,000 ตัน

การผลิตหน่อไม้ปืบของไทย

ประเภทของหน่อไม้ปืบที่ผลิต

การแปรรูปหน่อไม้ไผ่ตงของโรงงานในจังหวัดปราจีนบุรีนั้น สามารถจำแนกชนิดผลิตภัณฑ์ตามความต้องการได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. หน่อไม้ปืบเพื่อการส่งออก เป็นหน่อไม้ปืบทั้งหัวจากหลังจากปอกเปลือก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และตกแต่งผิวแล้ว ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการของตลาดต่างประเทศ ซึ่งตลาดสำคัญที่สุดในขณะนี้คือ ญี่ปุ่น นิยมบริโภคหน่อไม้ที่มียอดดกอยู่ด้วยและต้องการความสวยงามตามลักษณะของหน่อไม้การแปรรูปจึงตัดแต่โคนแก่ออกเท่านั้น ซึ่งการแปรรูปหน่อไม้ในจังหวัดปราจีนบุรี ประมาณร้อยละ 80-90 จะผลิตเพื่อการส่งออกและน้ำหนักเนื้อหน่อไม้สุกที่ตลาดต้องการคือ หนักประมาณ 11 กิโลกรัมต่อบีบ นอกจากนี้การบรรจุนั้นจะแยกเกรดตามขนาดของหน่อคือ LL , L , M และ S

2. หน่อไม้บิบเพื่อการจำหน่ายภายในประเทศ ผู้บริโภคภายในประเทศ นิยมบริโภคเนื้อล้วน ๆ ดังนั้นการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไผ่ตงต้มบรรจุบิบจึงแบ่งตาม ชนิดของผลิตภัณฑ์มากกว่าการแบ่งตามขนาด โดยผู้ผลิตจะแยกบรรจุออกเป็น 4 ประเภท คือ

ส่วนยอด คือ ส่วนปลายสุดของหน่อ ซึ่งเป็นส่วนที่อ่อนที่สุด ประกอบด้วย กาบอ่อนและเนื้ออ่อน

ส่วนเนื้อ คือ ส่วนที่ตัดโคนและยอดออกไปแล้ว

เศษ คือ ส่วนนอกของหน่อไม้ซึ่งได้จากการชูดเกล็ดผิวหน่อให้เรียบ ร้อยแล้วมีลักษณะเป็นแผ่นบางขาว

ฝอย คือ ส่วนของโคนหน่อไม้ที่ตัดเป็นแผ่นๆ แต่จะเอาเฉพาะส่วนที่ไม่แก่เกินไปนำมาหั่นเป็นชิ้นฝอยเล็กๆ

ผู้ประกอบการและกำลังการผลิต

ในปัจจุบัน โรงงานต้มหน่อไม้ไผ่ตงบรรจุบิบในจังหวัด ปราจีนบุรีมีประมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

23 โรง ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง 15 โรง อำเภอภินทรบุรี 3 โรง อำเภอประจันตคาม 3 โรง และอำเภอนาดี 2 โรง (สุพิศรา พันชาติรี และ อำนวนิช โปธาราม , 2529 : 36) แต่จากข้อมูลที่ได้จากอุตสาหกรรมจังหวัดปราจีนบุรีมีโรงงานที่จดทะเบียนไว้ประมาณ 14 โรงงานเท่านั้น

สำหรับกำลังการผลิตของโรงงานต้มหน่อไม้บรรจุปี๊บ โรงงานส่วนใหญ่จะทำการผลิตหรือรับซื้อวัตถุดิบหน่อไม้สดป้อนเข้าโรงงานเฉลี่ยประมาณวันละ 10 ตันต่อโรง (กำลังการผลิตเต็มที่ประมาณวันละ 20-30 ตันต่อโรง) และโดยเฉลี่ยแล้วโรงงานจะดำเนินการผลิตเพียง 2 เดือนเท่านั้นในรอบ 1 ปี คือในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากดังนั้นความต้องการวัตถุดิบหน่อไม้สดของโรงงานทั้งหมด (23 โรง) เฉลี่ยประมาณปีละ 13,800 ตัน (หรือประมาณวันละ 230 ตัน) สามารถผลิตหน่อไม้ต้มบรรจุปี๊บได้ประมาณ 460,000 ปี๊บต่อปี (1 ปี๊บ ใช้หน่อไม้สด 30 กิโลกรัม) อย่างไรก็ตาม ถ้าหากวัตถุดิบมีมากและราคาไม่สูงจนเกินไปแล้ว กอปรกับภาวะตลาดมีลู่ทางแจ่มใสโรงงานก็สามารถเพิ่มกำลังการผลิต และขยายระยะเวลาการผลิตให้นานขึ้นอีกได้

การจัดซื้อวัตถุดิบหน่อไม้สด

โดยทั่วไปแล้วโรงงานส่วนใหญ่จะเปิดดำเนินการผลิตเพียง ปีละประมาณ 2 เดือนเท่านั้น คือ ในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ถึงแม้ฤดูกาลที่ผลผลิตหน่อไม้ไผ่ตงออกสู่ตลาดจะอยู่ในเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม (ฤดูฝน) ก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากว่าในช่วงต้นและปลายฤดูนั้นปริมาณผลผลิตมีน้อย และไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงงานกอปรกับราคาก็อยู่ในระดับสูงมาก การผลิตในช่วงนี้จึงไม่คุ้มกับต้นทุนการผลิต แต่ในช่วงกลางฤดู คือเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ผลผลิตหน่อไม้ไผ่ตงจะมีมาก และราคาอยู่ในระดับต่ำจึงทำให้โรงงานสามารถผลิตและจำหน่ายแข่งขันกับตลาดต่างประเทศได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับวัตถุดิบหน่อไม้สดที่ป้อนเข้าโรงงานนั้น บางโรงงานก็ได้จากสวนไผ่ตรง
 ของตนเอง แต่ส่วนใหญ่แล้วจะรับซื้อจากผู้รวบรวมในท้องถิ่นที่หน้าโรงงานมากกว่า ทั้งนี้
 เพื่อให้ได้วัตถุดิบเป็นจำนวนมาก และเพียงพอกับความต้องการ นอกจากนี้ยังเข้าไปรับ
 ซื้อหน่อไม้สดจากเกษตรกรที่สวนโดยตรงอีกด้วย ส่วนการรับซื้อจากเกษตรกรที่หน้าโรงงาน
 นั้นมีน้อยมาก เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องยานพาหนะขนส่ง จึงจำเป็นต้อง
 ขนขายผลผลิตผ่านผู้รวบรวมอีกทีหนึ่ง

มาตรฐานวัตถุดิบที่โรงงานต้องการ

1. มีน้ำหนักหน่ออยู่ระหว่าง 2-4 กิโลกรัม
2. ขนาดของความยาวหน่อสอดคล้องกับน้ำหนัก คือ แต่ละหน่อควรมีความยาว
 ไม่เกิน 1 ศอก เพราะถ้ายาวกว่านั้นจะต้องตัดยอดทิ้งมากทำให้เสียน้ำหนัก
3. หน่อต้องไม่อ่อนหรือแก่เกินไป
4. เมื่อตัดหน่อแล้วควรรับนำส่งโรงงานในวันเดียวกัน เพราะถ้าปล่อยทิ้ง
 ไว้นานเนื้อหน่อไม้จะแก่มากขึ้น

การกำหนดราคาซื้อ

โดยทั่วไปการซื้อขายหน่อไม้ไผ่ตรงจะไม่มีการค้าขนาด หรือน้ำหนักกันอย่างแน่
 นอน เกษตรกรจะขายคละกันไปทั้งหน่อเล็กและหน่อใหญ่ โดยผู้รับซื้อจะแจ้งให้เกษตรกร
 ทราบก่อนว่าถ้าหน่อเล็กที่มีน้ำหนักต่ำกว่า 1 กิโลกรัม หรือหน่อที่มีขนาดยาวเกินไปจะ
 แยกซื้ออีกราคาหนึ่งต่างหาก ซึ่งส่วนใหญ่จะกำหนดราคาต่ำกว่า ราคาหน่อที่ได้มาตรฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิโลกรัมละ 2 บาท อย่างไรก็ตามในช่วงที่มีหน่อไม้ดอกมากคือช่วงกรกฎาคม-สิงหาคม นั้นจะไม่ค่อยมีหน่อเล็กหรือหน่อสาวเกินไป ช่วงนี้ผู้รับซื้อจึงไม่ค่อยเข้มงวดมากนักเพราะขนาดและน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้เกือบทั้งหมด คุณภาพของหน่อไม้ไผ่แดงที่ผู้รับซื้อส่วนใหญ่ต้องการ คือ เป็นหน่อที่ตัดไว้ไม่เกิน 1 วัน เพราะถ้าตัดทิ้งไว้เกินกว่า 1 วันจะทำให้เนื้อหน่อไม้ดำ

ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดราคาหน่อไม้ไผ่แดงคือ

1. ราคาและความต้องการหน่อไม้บรรจุปี๊บของตลาดต่างประเทศ นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดราคาผู้รับซื้อหน่อไม้ไผ่แดงของแต่ละโรงงาน โดยที่โรงงานจะพิจารณาจากราคาส่งออกเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ จากนั้นจึงคำนวณกลับมากำหนดราคาผู้รับซื้อวัตถุดิบหน่อไม้สดจากผู้รวบรวมหรือเกษตรกรต่อไป
2. ปริมาณผลผลิตหน่อไม้สด ในช่วงต้นฤดู คือ ประมาณเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ราคาหน่อไม้ไผ่แดงสดจะอยู่ในระดับสูง เนื่องจากผลผลิตยังออกสู่ตลาดน้อยแต่พอถึงช่วงกลางฤดู คือ ประมาณเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากแต่ก็เป็นช่วงที่โรงงานเปิดดำเนินการ เนื่องจากเป็นช่วงที่มีผลผลิตมากขอและต้นทุนค่าหน่อไม้สดไม่สูงมากนัก พอถึงปลายฤดูประมาณเดือนกันยายน-ตุลาคม ผลผลิตหน่อไม้สดจะออกสู่ตลาดน้อยลงเป็นลำดับและราคาหน่อไม้สดจะมีแนวโน้มสูงขึ้นอีกครั้ง
3. ขนาดและคุณภาพของวัตถุดิบ ถ้าเป็นหน่อไม้สดที่มีขนาดและน้ำหนักตรงตามที่โรงงานต้องการแล้ว ราคาผู้รับซื้อมักจะสูงกว่าหน่อไม้ที่คละเกรดกันมา เนื่องจากโรงงานจะได้รับความสูญเสียน้อยลง จากการที่จะต้องตัดส่วนที่ไม่ต้องการทิ้ง และเสียค่าจ้างแรงงานในการคัดแยกเกรดก่อนการบรรจุปี๊บ นอกจากนี้บางโรงงานยังกำหนดราคาผู้รับซื้อต่างกันตามพันธุ์ คือ ถ้าเป็นพันธุ์ตุงค่าแล้วราคาจะสูงกว่าพันธุ์ตุงเขียวเล็กน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สถานที่รับซื้อ ส่วนใหญ่โรงงานจะรับซื้อหน่อไม้ที่หน้าโรงงาน แต่ถ้าช่วงที่โรงงานทำการผลิตแต่วัตถุดิบไม่เพียงพอ ก็จำเป็นต้องไปซื้อที่สวนของเกษตรกรโดยตรง ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายและแรงงานในการขนส่ง ดังนั้น ทางโรงงานจึงกำหนดราคารับซื้อไว้ต่ำกว่าที่หน้าโรงงานประมาณกิโลกรัมละ 0.10-0.30 บาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะทางในการขนส่ง

5. ปริมาณการผลิตของโรงงานในแต่ละวัน โดยปกติแล้วราคารับซื้อวัตถุดิบหน่อไม้สดของโรงงานในแต่ละวันจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก แต่ถ้าเป็นช่วงเทศกาล เช่น วันเข้าพรรษา ในช่วงนี้ทุกๆ โรงงานมักจะมีปัญหาขาดแคลนแรงงานในการผลิต เนื่องจากคนงานส่วนใหญ่จะหยุดพักทำงานและกลับบ้านไป (ในกรณีที่อยู่ต่างจังหวัด) ซึ่งในช่วงดังกล่าวนี้ทางโรงงานก็ยังคงทำการผลิตอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้ไม่เสียเวลาในการเริ่มต้นต้นน้ำใหม่ นอกจากนี้ถ้าทำการผลิตไม่ทันแล้วจะทำให้ผลผลิตเกิดการเสียหายได้ ดังนั้นในช่วงนี้โรงงานจึงจำเป็นต้องลดปริมาณการผลิตลงและรับซื้อหน่อไม้สดในราคาที่ต่ำกว่าปกติมาก

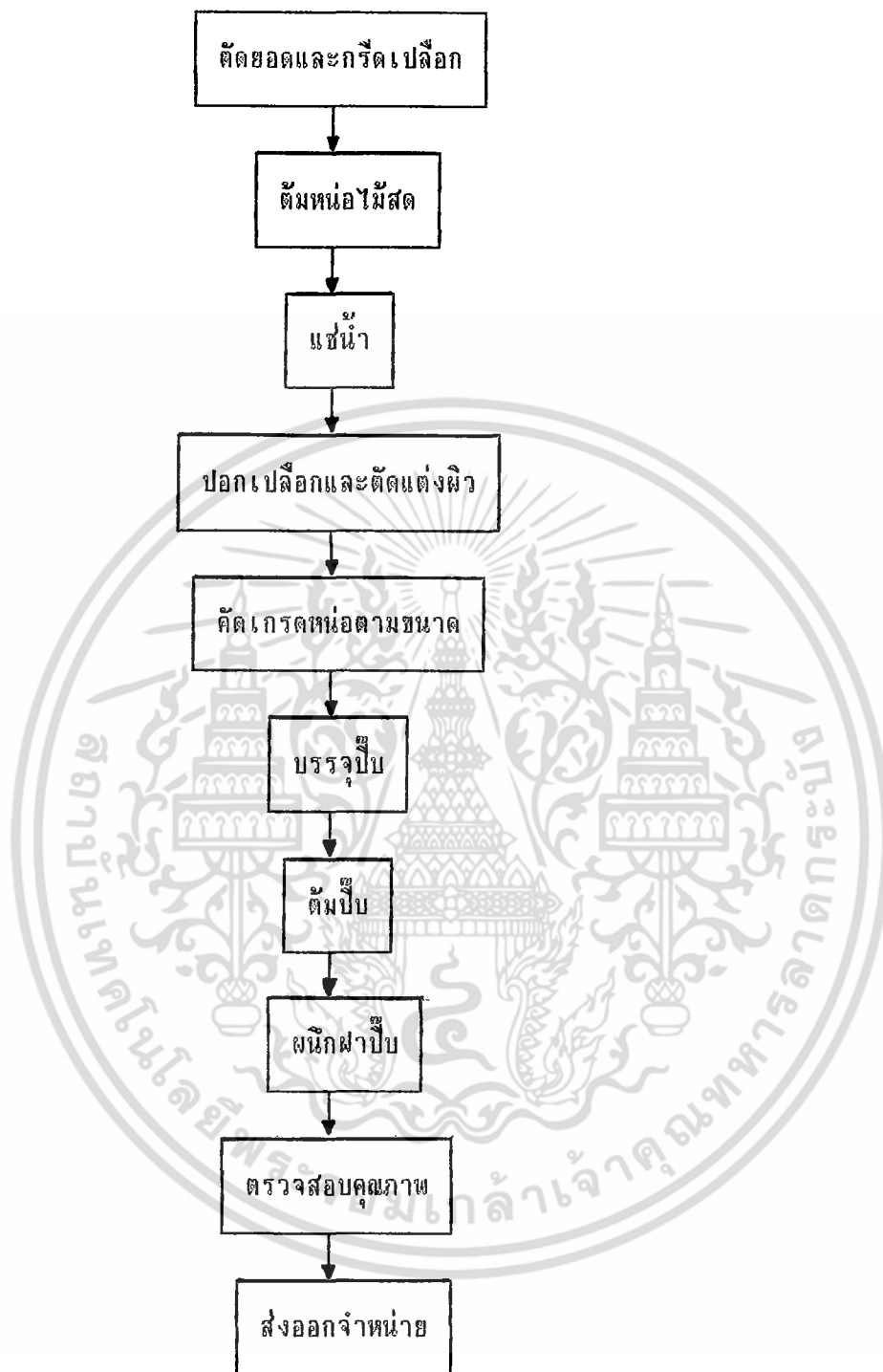
วิธีการผลิตหน่อไม้ปีบ

การผลิตหน่อไม้ปีบนั้น โรงงานจะผลิตทั้งเพื่อการส่งออกและจำหน่ายภายในประเทศควบคู่กันไป โดยแยกกรรมวิธีการผลิตดังนี้

วิธีการผลิตหน่อไม้ปีบเพื่อการส่งออก

ในการส่งออกหน่อไม้ปีบนั้น ในปัจจุบันมีประเทศญี่ปุ่นเป็นตลาดต่างประเทศที่สำคัญ ดังนั้นลักษณะการผลิตและการตัดขนาด จึงเป็นการผลิตตามความต้องการของผู้บริโภคในประเทศญี่ปุ่นโดยมีขั้นตอนการผลิต (ภาพที่ 1) ดังนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 กรรมวิธีการผลิตหน่อไม้ปับเพื่อการส่งออก

ที่มา : (สุพิศตรา และ อำนวย , 2529 : 44)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ตัดปลายยอดและกรีดเปลือก หลังจากทำโรงงานได้ซื้อหน่อไม้สดมาแล้ว ก็จะนำหน่อไม้มาแปรรูปทันทีในวันเดียวกัน โดยในขั้นแรกนั้นจะนำมาตัดปลายทั้งและกรีดเปลือกหน่อด้วยมีดลิกพอประมาณทั้งนี้เพื่อให้การปกเปลือกหลังจากต้มแล้วสะดวกยิ่งขึ้น

2. ต้มหน่อสด เมื่อตัดยอดและกรีดเปลือกแล้วก็จะนำหน่อไม้สดมาต้มในหม้อต้มซึ่งเป็นเหล็กสีเหลืองและฉาบด้านนอกด้วยคอนกรีต โดยใส่หน่อไว้ในกระเช้าซึ่งทำด้วยเหล็กตะแกรงรูปสี่เหลี่ยมเช่นกัน และมีขนาดพอดีกับเตาหม้อต้มคอนกรีตนั้น ซึ่งกระเช้านี้สามารถใช้รอกไฟฟ้ายก และเลื่อนไปมาตามรางเหล็ก เพื่อนำไปใส่หรือยกออกจากเตาหม้อต้มได้ กระเช้าหนึ่งสามารถบรรจุหน่อไม้สดเพื่อนำมาต้มได้ประมาณ 600-1,000 กิโลกรัม (ขึ้นอยู่กับขนาดของกระเช้า) การต้มหน่อไม้จะต้องเตรียมน้ำไว้ให้เดือดเสียก่อน แล้วจึงนำหน่อไม้ในกระเช้าไปใส่หม้อต้ม สำหรับระยะเวลาการต้มถ้าเป็นหน่อไม้ขนาดเล็กจะใช้เวลาดำมนานประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง และถ้าเป็นหน่อไม้ขนาดใหญ่ (3 กิโลกรัมขึ้นไป) จะใช้เวลานานประมาณ 2 ชั่วโมง

3. แช่น้ำ เมื่อต้มเสร็จแล้วก็ให้นำหน่อไม้ที่ต้มมาแช่น้ำในบ่อถึงซีเมนต์ซึ่งมีน้ำอยู่เต็ม โดยปกติแล้วจะแช่ทิ้งไว้ประมาณ 1 คืน เพื่อให้หน่อไม้เย็นและสะดวกในการปกเปลือก

4. ปกเปลือกและตัดแต่งผิว เมื่อแช่หน่อไม้จนเย็นแล้ว ก็จะนำมาปกเปลือกนอกรอกให้หมด จากนั้นก็จะนำหน่อมาตัดแต่งผิวโดยการตัดส่วนหัวหรือโคนหน่อซึ่งเป็นส่วนที่แก่หรือดำและสกปรกทิ้งไปเสร็จแล้ว นำหน่อนั้นมาขัดหรือเกลาผิวให้เรียบโดยใช้มีดหรือซันก็ได้ หน่อไม้ที่ปกเปลือกและตัดแต่งเรียบร้อยแล้วจะมีลักษณะรูปทรงคล้ายหน่อไม้สด ทั้งนี้เนื่องจากตลาดต่างประเทศโดยเฉพาะญี่ปุ่นมีความต้องการในลักษณะนี้

5. คัตขนาด หลังจากตัดแต่งผิวเรียบร้อยแล้วก็จะทำการคัตแยกเกรดตามขนาดเล็ใหญ่ของหน่อก่อนที่จะนำไปบรรจุปีบ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ขนาด ดังนี้

ขนาด LL	มีจำนวน	6-10	หน่อต่อปีบ (11 กิโลกรัม)
ขนาด L	มีจำนวน	11-20	หน่อต่อปีบ
ขนาด M	มีจำนวน	21-30	หน่อต่อปีบ
ขนาด S	มีจำนวน	31	หน่อขึ้นไปต่อปีบ

6. บรรจุ เมื่อคัตแยกขนาดแล้วก็จะนำหน่อมาซึ่งนำหนักก่อนที่จะบรรจุลงปีบซึ่งแต่ละปีบจะบรรจุหน่อไม้มีน้ำหนักสุทธิเท่ากันประมาณปีบละ 11 กิโลกรัม การบรรจุหน่อไม้ลงปีบนั้น จะต้องใส่น้ำในปีบให้เต็มก่อนจึงใส่หน่อไม้ ทั้งนี้เพื่อกันไม่ให้หน่อไม้เกิดความบอบช้ำหรือยอดหัก เมื่อบรรจุใส่ปีบเรียบร้อยแล้วก็จะเทน้ำในปีบทิ้งให้หมดแล้วเติมน้ำที่สะอาดใส่ปีบให้เต็มอีกครั้งเพื่อเตรียมนำไปต้มปีบในหม้อต่อไป

7. ต้มปีบ หลังจากบรรจุหน่อไม้ใส่ปีบและเติมน้ำจนเต็มเสร็จแล้วก็จะนำปีบนี้ไปต้มในหม้อต้มอีกครั้งหนึ่ง (สำหรับหม้อต้มปีบนี้โรงงานส่วนใหญ่จะแยกไว้ต่างหากกับหม้อต้มหน่อสด) การต้มก็จะใช้วิธีวางปีบไว้ในกระเช้าเช่นเดียวกับการต้มหน่อสดซึ่งกระเช้าหนึ่งสามารถใส่ปีบได้ 36-50 ปีบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของกระเช้าและหม้อต้มของแต่ละโรงงาน โดยวางเรียงซ้อนกันเป็น 2 ชั้น ๆ ละ 16 ปีบหรือ 25 ปีบ ตามลำดับซึ่งปีบนี้จะปิดฝาที่เจาะรูไว้แล้วหรือไม่ปิดฝาก็ได้ จากนั้นก็จะนำกระเช้าไปใส่ในหม้อที่มีน้ำต้มเดือดอยู่แล้ว แล้วต้มทิ้งไว้นานประมาณ 1-2 ชั่วโมง การต้มครั้งนี้ก็เพื่อให้หน่อไม้สุกและเป็นการไล่อากาศภายในปีบให้หมดก่อนที่จะปิดฝาทิ้งต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ผนังฝาปิด เมื่อต้มหน่อไม้ที่บรรจุในป๊อบแล้วก็จะเติมกรดมะนาว (critic acid) ลงไปประมาณ 1 ช้อนโต๊ะ ทั้งนี้เพื่อป้องกันหน่อไม้เสียและรักษาคุณภาพให้ดีขึ้น จากนั้นก็จะนำมาปิดฝาปิด การปิดจะต้องเติมน้ำในป๊อบให้เต็มเสียก่อน โดยเอาน้ำจากในหม้อต้มป๊อบนั้นที่กำลังเดือดมาเติม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดสุญญากาศภายในป๊อบ จากนั้นจึงนำฝาปิดมาปิดให้แน่นด้วยเครื่องผนึกฝา

9. ตรวจสอบคุณภาพ หลังจากเสร็จขั้นตอนการปิดฝาแล้วก็นับได้ว่าเสร็จสิ้นกระบวนการผลิตหน่อไม้อัดป๊อบแล้ว แต่อย่างไรก็ตามยังไม่สามารถนำออกจำหน่ายได้ทันที จะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าเสียก่อน โดยการเอาไปเก็บทิ้งไว้ประมาณ 1-3 สัปดาห์ ซึ่งถ้าหากป๊อบไม่เกิดการบวม บูด หรือเปื่อยแล้ว แสดงว่าหน่อไม้ป๊อบนั้นมามีคุณภาพดีสามารถส่งออกไปจำหน่ายได้ (สำหรับหน่อไม้ต้มบรรจุป๊อบนั้นจะมีน้ำหนักทั้งหมดประมาณป๊อบละ 20 กิโลกรัม เป็นน้ำหนักป๊อบเปล่า 1 กิโลกรัม และเนื้อหน่อไม้ 11 กิโลกรัม ที่เหลือเป็นน้ำทั้งหมด) หน่อไม้ป๊อบสามารถเก็บรักษาไว้ได้เป็นเวลานานประมาณ 1-2 ปี

วิธีการผลิตหน่อไม้ป๊อบเพื่อจำหน่ายในประเทศไทย

ขั้นตอนการผลิตหน่อไม้ป๊อบเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ มีลักษณะเช่นเดียวกับ การผลิตเพื่อการส่งออก ตั้งแต่การตัดปลายยอด กรีดเปลือก การต้ม การแช่น้ำ การ ปอกเปลือก แต่จะแตกต่างกันบ้างในด้านการแปรรูป ตามลักษณะชนิดของผลิตภัณฑ์ คือ ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายภายในประเทศเมื่อนำหน่อมาปอกเปลือก ตัดแต่งผิวและตัดโคนแล้ว ก็ จะตัดแบ่งหน่อออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนยอดและส่วนเนื้อ หลังจากนั้นก็จะนำมา ชูตและเกลาผิวให้เรียบและสวยงามอีกทีหนึ่ง ซึ่งทั้งสองส่วนนี้จะแยกออกจากกันต่างหาก ในการบรรจุป๊อบ สำหรับเศษที่ได้จากการชูตหรือเกลาผิวนั้นก็สามารถนำไปบรรจุป๊อบทำเป็น ผลิตภัณฑ์อีกชนิดหนึ่งได้ นอกจากนี้ส่วนโคนหรือหัวที่ตัดออกซึ่งถ้าหากไม่แก่เกินไปแล้วก็ นำมาหั่นเป็นชิ้นฝอยเล็ก ๆ แล้วนำไปบรรจุป๊อบทำเป็นผลิตภัณฑ์อีกชนิดหนึ่งได้เช่นกัน (สำหรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก ก็จะได้ผลิตผลพลอยได้คือส่วนเศษและส่วนฝอยนี้ เพื่อจำหน่ายภายในประเทศด้วยเหมือนกัน) ซึ่งเมื่อนำส่วนยอด เนื้อ เศษ และฝอยไปบรรจุปี๊บแล้ว ขั้นตอนการผลิตต่อไปจะมีลักษณะเหมือนกับการผลิตเพื่อการส่งออกดังกล่าวมาแล้ว แต่ว่าการบรรจุหน่อไม้เพื่อจำหน่ายภายในประเทศจะมีน้ำหนักเนื้อสุกที่ประมาณปี๊บละ 12 กิโลกรัม มากกว่าการบรรจุหน่อไม้เพื่อการส่งออกอยู่ 1 กิโลกรัม

สำหรับการผลิตหน่อไม้เพื่อจำหน่ายภายในประเทศนี้ขั้นตอนการผลิตอาจทำได้ อีกอย่างหนึ่ง คือ ปอกเปลือกหน่อไม้สดก่อนแล้วจึงนำไปต้มก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้การต้มใช้เวลาน้อยลง (แต่ส่วนใหญ่แล้วไม่นิยมปอกเปลือกก่อน เนื่องจากจะทำให้หน่อที่ได้หลังจากการต้มแล้วจะเละไม่สวยงามและเกิดการสูญเสียจากการตัดส่วนที่ละนึ่งมาก)

อัตราการผลิต

อัตราการผลิตหน่อไม้ปี๊บเพื่อการส่งออกถ้าใช้หน่อไม้สด 1,000 กิโลกรัม จะมีส่วนเนื้อทั้งหมด 35 ปี๊บ หนักปี๊บละ 11 กิโลกรัม นอกจากนี้ยังมีส่วนฝอยและส่วนเศษอย่างละ 2 ปี๊บ โดยหนักปี๊บละ 12 กิโลกรัม

สำหรับอัตราการผลิตของหน่อไม้ปี๊บเพื่อจำหน่ายภายในประเทศนี้ ถ้าใช้หน่อไม้สด 1,000 กิโลกรัม จะมีส่วนเนื้อ 28 ปี๊บ ส่วนยอด 3 ปี๊บ ส่วนฝอย 2 ปี๊บ และส่วนเศษ 2 ปี๊บ โดยแต่ละปี๊บหนัก 12 กิโลกรัม

ต้นทุนการผลิตหน่อไม้ปี๊บ

ค่าใช้จ่ายในการผลิตหน่อไม้ปี๊บนั้นพอจะแบ่งออกได้ดังนี้ (ตารางที่ 11)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนในการผลิตหน่อไม้ไผ่ตงบรรจุปี๊บ

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ปี๊บ)	คิดเป็นร้อยละเมื่อเทียบกับต้นทุนทั้งหมด
1. ค่าปี๊บรวมฝา 1 ใบ และค่าขนส่งปี๊บเปล่า	34.00	15.23
2. ค่าหน่อไม้สด 30 กิโลกรัม ๆ ละ 5.50	165.00	73.92
3. ค่าแรงงานในระหว่างการผลิต	12.60	5.64
4. ค่าเชื้อเพลิง	4.60	2.06
5. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	4.00	1.79
6. ค่าขนส่งจากโรงงานถึงท่าเรือคลองเตย	3.00	1.34
รวม	223.20	100.00
ผลตอบแทนของโรงงาน		
ราคาจำหน่าย	ปี๊บละ 410-430	บาท
ต้นทุนการผลิต	ปี๊บละ 223.20	บาท
ดังนั้น กำไร	ปี๊บละ 186.80-206.80	บาท

ที่มา : (การสำรวจต้นทุนของกรมการค้าภายใน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ค่าปุ๋ยรวมทั้งฟอสฟอรัส ส่วนใหญ่ผู้ผลิตจะซื้อมาจากโรงงานในจังหวัดสมุทรปราการ โดยเฉลี่ยแล้วจะซื้อในราคาใบละ 33 บาท แต่ผู้ซื้อจะต้องเสียค่าขนส่งเอง ซึ่งค่าขนส่งเฉลี่ยใบละประมาณ 1 บาท ดังนั้นต้นทุนค่าปุ๋ยจะตกประมาณใบละ 34 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 15.23 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

2. ค่าหน่อไม้ไผ่ตงสด หน่อไม้ไผ่ตงนับเป็นต้นทุนการผลิตที่สำคัญที่สุดในการผลิตหน่อไม้ป๊อป ซึ่งการผลิตหน่อไม้ 1 ป๊อป จะต้องใช้หน่อไม้สดประมาณ 30 กิโลกรัม ดังนั้น ต้นทุนการผลิตของหน่อไม้ป๊อปจะสูงหรือต่ำจึงขึ้นอยู่กับราคาหน่อไม้สดที่โรงงานรับซื้อเป็นตัวกำหนดที่สำคัญ จากเดิมนั้นต้นทุนค่าหน่อไม้สดประมาณใบละ 105 บาท เพิ่มขึ้นเป็นใบละ 165 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 73.92 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

3. ค่าแรงงาน ในการผลิตหน่อไม้ป๊อปนั้นจะต้องใช้แรงงานมาก เพื่อให้การผลิตเกิดความคล่องตัวและรวดเร็ว โดยสามารถใช้หน่อไม้สดที่ซื้อมาเป็นวัตถุดิบในแต่ละวันได้หมด เนื่องจากหน่อไม้สดจะเก็บค้างคืนไม่ได้คุณภาพจะลดลงหรือโคนจะแก่เกินไป โดยเฉลี่ยแล้วโรงงานจะเสียค่าจ้างแรงงานทุกขั้นตอนประมาณใบละ 12.50 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.64 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

4. ค่าเชื้อเพลิง การต้มหน่อไม้เพื่อทำหน่อไม้ป๊อปนั้นจะใช้ฟืนหรือเศษไม้เป็นเชื้อเพลิงสำคัญ โดยเฉลี่ยแล้วค่าเชื้อเพลิงในการต้มหน่อไม้จะตกประมาณใบละ 4.60 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 2.06 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

5. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อาทิ ค่ากรดมะนาวซึ่งใช้สำหรับรักษาคุณภาพของหน่อไม้ ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า เป็นต้น รวมทั้งสิ้นประมาณใบละ 4.00 หรือคิดเป็นร้อยละ 1.79 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

รวมต้นทุนการผลิตหน่อไม้ป๊อปประมาณใบละ 223.20 บาท ไปอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผลิตหน่อไม้กระป๋องของไทย

การผลิตหน่อไม้กระป๋องของไทยส่วนใหญ่เป็น การผลิตเพื่อการส่งออกไปยัง ตลาดในต่างประเทศ ซึ่งอุตสาหกรรมหน่อไม้กระป๋องนี้ยังมีคู่แข่งทางการส่งออกได้อีกมากนอก จากนี้ยังเป็นอุตสาหกรรมที่สนองนโยบายของรัฐบาลในด้าน การกระจายอุตสาหกรรมสู่ ภูมิภาคอีกด้วย เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่จะต้องตั้งโรงงานในบริเวณ ใกล้ เคียงกับแหล่ง วัตถุดิบ ทั้งนี้เพื่อประหยัดต้นทุนการขนส่งและป้องกันการสูญเสียจากการบอบช้ำ และเสื่อม คุณภาพของวัตถุดิบ

ผู้ผลิตหน่อไม้กระป๋อง

โรงงานที่ผลิตหน่อไม้กระป๋องในปัจจุบันโดยทั่วไป จะทำการผลิตสินค้าพืชผัก และผลไม้อื่น ๆ ควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้เพื่อให้มีวัตถุดิบป้อนโรงงานตลอดปีซึ่งขึ้นอยู่กับ ฤดูกาลของผักและผลไม้แต่ละชนิดและกำลังการผลิตของแต่ละโรงงาน ทั้งนี้เพื่อลดภาวะ ความเสี่ยงและเพื่อให้โรงงานสามารถดำเนินการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับรายชื่อของ โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปหน่อไม้กระป๋องทั้งหมดในประเทศไทยนั้นไม่สามารถทราบได้แน่ นอน เพราะสาเหตุที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

วิธีการจัดซื้อวัตถุดิบ

โรงงานผลิตหน่อไม้กระป๋อง เป็นโรงงานแปรรูปที่ใช้หน่อไม้ต้มสุกแล้ว เป็น วัตถุดิบ ซึ่งรับซื้อมาในรูปบรรจุใส่ถังขนาดใหญ่ที่ผู้ซื้อจัดหาให้จากโรงงานต้มหน่อไม้บรรจุ ปิบแล้วนำมาทำการแปรรูป และปรุงแต่งบรรจุกระป๋องอีกครั้งก่อนส่งออกไปจำหน่ายยังต่าง ประเทศเช่น โรงงานอาหารสยาม จังหวัดชลบุรี แต่ก็มีบางโรงงานที่รับซื้อในรูปหน่อไม้ สดเช่นเดียวกับโรงงานต้มหน่อไม้บรรจุปิบแต่ซื้อในปริมาณที่น้อยกว่าโรงงานหน่อไม้กระป๋อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

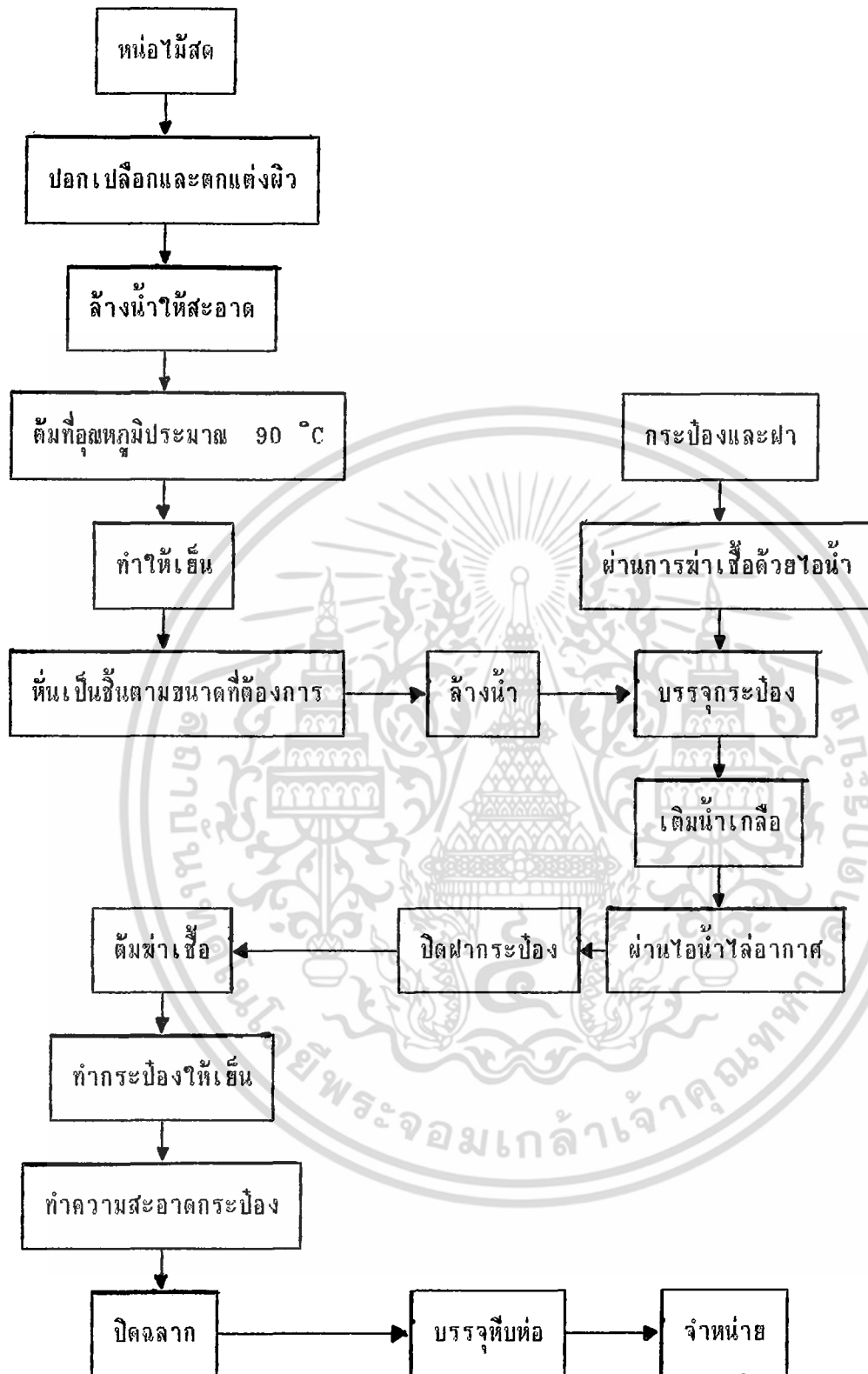
ส่วนมากจะไม่มีส่วนไผ่ของตนเอง เนื่องจากการปลูกเองจะไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่ต้องลงทุน

วิธีการผลิตหน่อไม้กระป๋อง

กรรมวิธีการผลิตหน่อไม้กระป๋องของโรงงาน (ภาพที่ 2) มีขั้นตอนการผลิตคือ

1. นำหน่อไม้สดมาปอกเปลือกและตกแต่งผิวให้เรียบร้อย
2. ล้างให้สะอาด
3. นำหน่อไม้ที่ล้างสะอาดแล้วมาต้มที่อุณหภูมิประมาณ 90°C ระยะเวลาในการต้มขึ้นอยู่กับขนาดของหน่อ
4. เมื่อต้มสุกแล้วนำออกมาแช่น้ำเพื่อทำให้เย็น
5. หลังจากนั้นหั่นเป็นชิ้นให้ได้ขนาดตามที่ต้องการ แล้วล้างน้ำให้สะอาดอีกครั้งหนึ่ง
6. บรรจุกระป๋องโดยแยกตามขนาดที่หั่นไว้ในกระป๋องที่ผ่านการฆ่าเชื้อด้วยไอน้ำแล้ว
7. เมื่อบรรจุหน่อไม้ในกระป๋องแล้ว จากนั้นจึงนำมาเติมน้ำเกลือให้เต็มกระป๋อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการผลิตหล่อไม้กระป๋อง

ที่มา : (สุชาติ และ อารยา , 2528 : 11-12)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ต่อจากนั้นนำมาผ่านรางไอน้ำเพื่อไล่อากาศในกระป๋องออกให้หมด แล้วทำการปิดฝากระป๋อง
9. เมื่อปิดฝาแล้วนำมาฆ่าเชื้อจุลินทรีย์อีกครั้งหนึ่งในหม้อนึ่งที่ได้ใช้ความดัน ๗ ออพทึม 116 °C นานประมาณ 20 นาที
10. แล้วนำมาแช่น้ำเพื่อทำกระป๋องให้เย็น หลังจากนั้นนำมาทำความสะอาดกระป๋อง เป่าลมให้แห้ง ปิดฉลากและบรรจุหีบห่อเพื่อจำหน่ายต่อไป

ต้นทุนการผลิตหน่อไม้กระป๋อง

ในการผลิตหน่อไม้กระป๋องนั้นประกอบด้วยค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ เช่น ค่าวัตถุดิบ ค่ากระป๋องบรรจุ กล่องกระดาษ ฉลากและกาว ค่าแรงงาน ค่าพลังงาน ค่าเสื่อมราคา ค่าดอกเบี้ย และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 41.6 31.5 18.1 และ 8.8 ตามลำดับ (ตารางที่ 12) ซึ่งจะเห็นว่าหน่อไม้กระป๋องมีต้นทุนของค่าแรงถึงประมาณร้อยละ 18 ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตหน่อไม้กระป๋องต้องใช้แรงงานมาก เพราะต้องบรรจุกระป๋องหลังจากที่เก็บจากไร่ให้เสร็จในระชะสั้น การผลิตอาหารกระป๋องชนิดอื่นอาจใช้เครื่องจักรแทนคนได้ แต่สำหรับหน่อไม้กระป๋องใช้เครื่องจักรแทนคนไม่ได้

การตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย

ตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยสามารถแบ่งออกได้เป็นสองตลาด คือ ตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ ผลผลิตหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องประมาณร้อยละ 80-90 ส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 10-20 จำหน่ายภายในประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 ต้นทุนการผลิตเนื้อไม้กระป๋อง

ปัจจัยต้นทุน	ร้อยละ
1. ค่าวัสดุดิบ	41.6
2. ค่ากระป๋อง , กล่องกระดาษ , ฉลากและกาว	31.5
3. ค่าแรงงาน	18.1
4. ค่าพลังงาน , ค่าเสื่อมราคา , ค่าดอกเบี้ยและอื่น ๆ	8.8
รวม	100.0

ที่มา : (สุชาติ และ อารยา , 2528 : 15-16)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการจำหน่ายหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋อง

ผลผลิตหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่ผลิตขึ้นมานั้นประกอบด้วยสองส่วน คือ ส่วนหนึ่ง ส่งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ อีกส่วนหนึ่ง จำหน่ายตลาดภายในประเทศ (ภาพที่ 3 และ ภาพที่ 4)

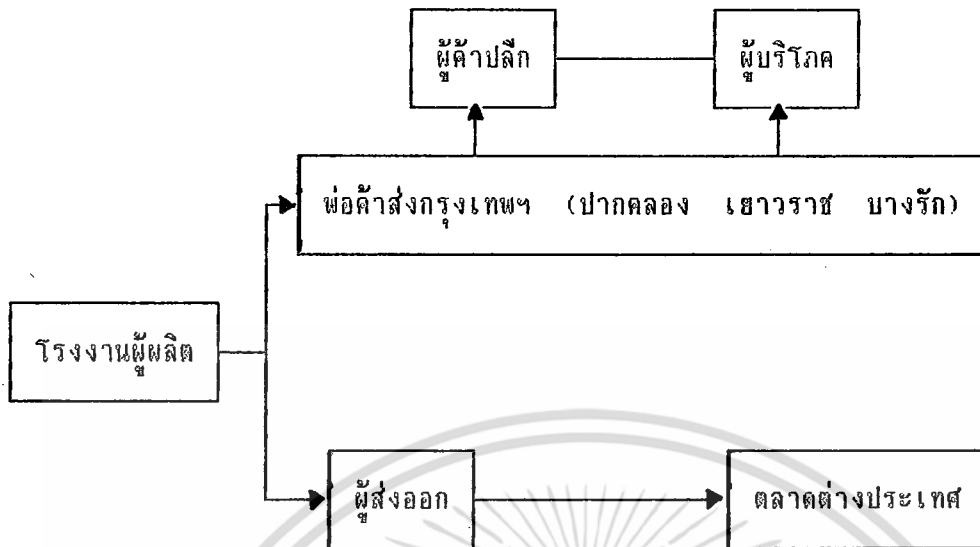
ตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องภายในประเทศ ส่วนใหญ่เป็นตลาดค้าปลีก สำหรับผู้บริโภคโดยตรง นอกจากนี้ก็เป็นตลาดผู้ใช้เพื่อผลิตอาหารอีกต่อหนึ่ง เช่น โรงแรม ภัตตาคาร และร้านอาหารต่าง ๆ สำหรับหน่อไม้ปืบนั้นโรงงานจะจำหน่ายโดยตรงให้แก่ผู้ค้าส่งหน่อไม้ปืบตลาดกรุงเทพฯ ซึ่งผู้ประกอบการประเภทนี้มี 3 แหล่งใหญ่ ๆ คือ ตลาดปากคลองตลาด ตลาดเขาวราช และตลาดบางรัก โดยค้าในลักษณะขายส่งและขายปลีกควบคู่กันไป ส่วนหน่อไม้กระป๋องนั้นบางส่วนโรงงานจะจำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่าย และบางส่วนจำหน่ายโดยผ่านผู้ค้าส่ง ซึ่งทั้งผู้แทนจำหน่ายและผู้ค้าส่งจะจำหน่ายต่อไปให้ผู้ค้าปลีก (รวมซูเปอร์มาร์เก็ต และห้างสรรพสินค้า) และผู้ค้าปลีกจำหน่ายให้ผู้บริโภคต่อไป

ตลาดต่างประเทศ โรงงานผู้ผลิตจะจำหน่ายให้แก่ผู้ส่งออกเพื่อจำหน่ายไปต่างประเทศ โดยมีสำนักงานอยู่ในกรุงเทพฯ ทำธุรกิจส่งออกสินค้าทั่วไป มีประสบการณ์และความชำนาญในการติดต่อค้าขายได้แก่ บริษัทหน้าฮิง จำกัด บริษัทค้าสากลซีเมนต์ไทย จำกัด บริษัทมาบุญครองเทรดดิ้ง จำกัด เป็นต้น แต่สำหรับหน่อไม้กระป๋องนั้นมีบางส่วนที่โรงงานเป็นผู้ส่งออกเองนอกจากส่งออกโดยผ่านผู้ส่งออกแล้ว

ตลาดในประเทศ

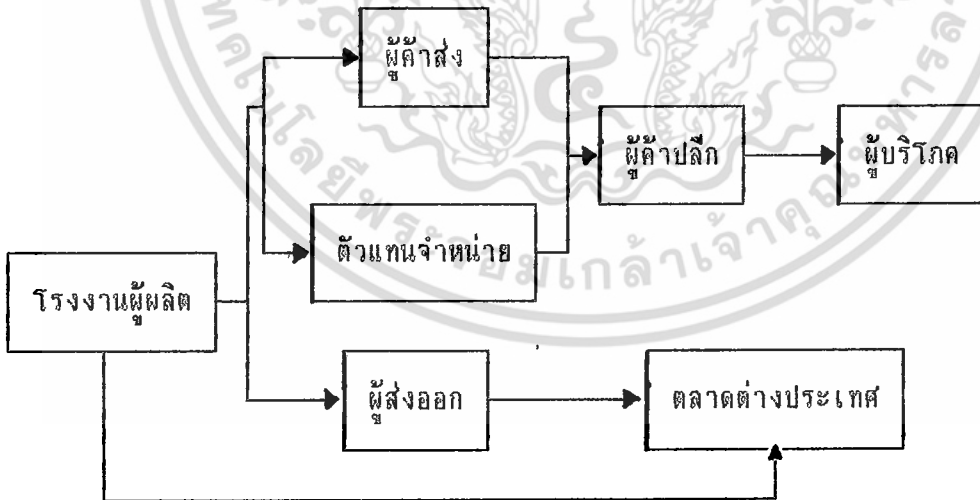
ตลาดภายในประเทศของหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องมีเพียงเล็กน้อย คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการจำหน่ายหน้ามือไม้ปีบ

ที่มา : (สุพิศรา และ อำเวศ , 2529 : 18)

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการจำหน่ายหน้ามือไม้กระป๋อง

ที่มา : (สุชาติดา และ อารษา , 2528 : 25)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประมาณร้อยละ 10-20 ของการผลิตทั้งหมดเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนโดยทั่วไป ส่วนใหญ่ไม่นิยมหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องเพราะหน่อไม้สดและผักสดชนิดอื่น ๆ มีจำนวนมาก หาซื้อง่าย ราคาถูก รสชาติดีและให้คุณค่าทางอาหารมากกว่า ดังนั้นตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องในประเทศจึงไม่มีความสำคัญมากนัก แต่อย่างไรก็ตามยังมีผู้ทางที่จะขยายตลาดออกไปได้อีกมาก ทั้งนี้เนื่องจากยังได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้บริโภคที่ฐานะดีหรือคนจีน โดยแหล่งที่บริโภคและจำหน่ายที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ภัตตาคาร ร้านอาหาร และห้างสรรพสินค้า ซึ่งธุรกิจการค้าทางด้านบริการนี้วันจะมีแนวโน้มดีขึ้น

ตลาดต่างประเทศ

หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยนี้บว่ามีความสำคัญต่อ เศรษฐกิจการส่งออกมากขึ้น โดยแนวโน้มการส่งออกมีอัตราการขยายตัวค่อนข้างสูง จากการที่ประเทศประเทศได้ทวีวันประสบความสำเร็จแห่งแล้งผลผลิตหน่อไม้ลดลง ดังนั้นประเทศต่าง ๆ จึงหันมานำเข้าจากประเทศไทยแทน จากสถิติการส่งออกจะเห็นได้ว่าการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี กล่าวคือ ในปี 2520 ประเทศไทยส่งหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องไปจำหน่ายยังต่างประเทศจำนวน 469.95 ตัน โดยมีมูลค่า 3.05 ล้านบาท ต่อมาในปี 2532 ประเทศไทยสามารถส่งหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้ถึง 31,729.74 ตัน โดยมีมูลค่า 460.62 ล้านบาท (ตารางที่ 2) ซึ่งประเทศที่เป็นตลาดส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่สำคัญของไทยมากที่สุดคือ ประเทศญี่ปุ่น รองลงมาคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ ปริมาณหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย ที่ส่งออกไปยังประเทศ ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา เฉลี่ย (ปี 2522-2531) เท่ากับร้อยละ 50 และ 22 ตามลำดับ และเมื่อรวมทั้ง 2 ประเทศดังกล่าวเท่ากับร้อยละ 77 ของปริมาณการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องทั้งหมดของไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศที่เป็นทั้งผู้ผลิตเพื่อสนองความต้องการภายในประเทศ(The domestically oriented) และผู้นำเข้ามากเป็นอันดับหนึ่ง แต่การผลิตหน่อไม้ในญี่ปุ่นนั้นยังขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศ และปริมาณน้ำฝน ทำให้ผลผลิตหน่อไม้ที่ได้ในแต่ละปีไม่แน่นอน อย่างไรก็ตามญี่ปุ่นเองสามารถผลิตหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องได้ถึงประมาณปีละ 50,000 ตัน(Asean Promotion Center on Trade , Investment and Tourism , 1987 : 6) แต่ก็ยังไม่พอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ จึงได้มีการนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องจาก ประเทศไทย ได้วัน และสาธารณรัฐประชาชนจีน

ปริมาณการนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของประเทศญี่ปุ่น ในช่วงระหว่างปี 2522-2531(ตารางที่ 13) เฉลี่ย (ปี 2522-2531)ปริมาณ 23,886 ตัน โดยในช่วงแรกระหว่างปี 2522-2524 แนวโน้มการนำเข้าลดลงจากเดิม 43,821 ตัน ในปี 2522 เป็น 26,254 ตัน ในปี 2524 และต่อจากนั้นแนวโน้มการนำเข้าได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จาก 30,130 ตันในปี 2525 เป็น 85,050 ตัน ในปี 2531 สำหรับหน่อไม้ปืบที่ประเทศญี่ปุ่นต้องการเป็นชนิดที่มียอดรวมอยู่ด้วย เนื่องจากผู้บริโภคในประเทศญี่ปุ่นนิยมบริโภคในรูปนี้ และต้องการความสวยงามตามลักษณะของหน่อไม้ ขนาดบรรจุ 20 กิโลกรัม(น้ำหนักเนื้อ 11 กิโลกรัม)

ในระหว่างปี 2522-2531 ญี่ปุ่นนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องจากไต้หวัน สาธารณรัฐประชาชนจีน และไทยเฉลี่ย 23,886 , 14,127 และ 5,290 ตันตามลำดับ และเมื่อรวมทั้ง 3 ประเทศดังกล่าวปริมาณการนำเข้าเท่ากับ 43,303 ตัน หรือ คิดเป็นร้อยละ 99.64 ของปริมาณการนำเข้าเฉลี่ยทั้งหมดของญี่ปุ่น สำหรับการนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นตลาดหลักที่สำคัญที่สุดของไทยนั้นประเทศไทยมีส่วนแบ่งตลาดในญี่ปุ่นมากที่สุด รองลงมาได้แก่สาธารณรัฐประชาชนจีนและไทย โดยในปี 2522 มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 94.77 , 3.32 และ 1.76

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 ปริมาณหน้ไม้ปืบและหน้ไม้กระปองที่ป็นนำเข้าจากประเทศต่าง ๆ ปี 2522-2531 และร้อยละส่วนแบ่งตลาดหน้ไม้ปืบและหน้ไม้กระปองของประเทศผู้ส่งออกต่าง ๆ ในญี่ปุ่น

หน่วย : ตัน

ประเทศ	ปี										เฉลี่ย
	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	
ไต้หวัน	41,531	24,180	24,072	25,342	22,868	23,082	23,162	22,270	17,212	15,147	23,886
	(94.77) ^{1/}	(91.52)	(91.52)	(84.11)	(70.86)	(66.39)	(60.61)	(50.52)	(23.54)	(17.81)	(54.96)
สาธารณรัฐ	1,454	1,258	1,551	3,498	5,690	7,742	8,148	14,639	38,564	58,728	14,127
ประชาชนจีน	(03.32)	(04.76)	(05.91)	(11.61)	(17.58)	(22.23)	(21.16)	(33.21)	(52.74)	(69.05)	(32.51)
ไทย	769	894	602	1,272	3,780	3,989	7,179	7,082	16,850	10,479	5,290
	(01.76)	(03.38)	(02.29)	(04.22)	(11.68)	(11.46)	(18.64)	(16.07)	(23.05)	(12.32)	(12.17)
อื่น ๆ	67	88	74	18	24	9	15	88	490	696	157
	(00.34)	(00.28)	(00.06)	(00.80)	(00.08)	(00.02)	(00.04)	(00.20)	(00.67)	(00.82)	(00.36)
รวม	43,821	26,420	26,254	30,130	32,362	34,822	38,503	44,079	73,116	85,050	43,460
	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)

^{1/} ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละส่วนแบ่งตลาดหน้ไม้ปืบและหน้ไม้กระปองของประเทศผู้ส่งออกต่าง ๆ ในญี่ปุ่นปี 2522-2531

ที่มา : (Japan Import-Export Statistics)

ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มของส่วนแบ่งตลาดแล้ว ไต้หวันมีส่วนแบ่งตลาดลดลง ในขณะที่สาธารณรัฐประชาชนจีนและไทย มีแนวโน้มของส่วนแบ่งตลาดสูงขึ้น โดยในปี 2531 ไต้หวันมีส่วนแบ่งตลาดลดลงเหลือร้อยละ 17.81 ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีนและไทย มีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 69.05 และ 12.32 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึง อัตราการขยายตัวของปริมาณนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของญี่ปุ่นจากประเทศทั้ง 3 ว่าในช่วงระยะเวลาดังกล่าวอัตราการขยายตัวของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนสูงขึ้นมากกว่าประเทศไต้หวัน แต่อย่างไรก็ตามประเทศไต้หวันก็ยังคงครองความเป็นอันดับหนึ่งในตลาดนี้

หน่อไม้ที่ไต้หวันส่งเข้าตลาดญี่ปุ่นเป็นพันธุ์ Asa จึงนับเป็นคู่แข่งชั้นของไทย เพราะไทยก็ส่งหน่อไม้พันธุ์นี้เข้าตลาดด้วยเหมือนกัน การที่ไต้หวันประสบความสำเร็จในตลาดญี่ปุ่นเรื่องหน่อไม้นี้ ส่วนสำคัญเกิดจากการที่ได้รับความช่วยเหลือ แนะนำในการยกระดับคุณภาพและทักษะการผลิตจากประเทศญี่ปุ่นเป็นระยะเวลาต่อเนื่องหลายปี

ราคาหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่ประเทศญี่ปุ่นนำเข้าจากประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญในระหว่างปี 2522-2531 (ตารางที่ 14) ซึ่งจะเห็นได้ว่าในช่วงแรกระหว่างปี 2522-2525 ราคาหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่ประเทศญี่ปุ่นนำเข้านั้น มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากราคาเฉลี่ย 128.73 เยนต่อกิโลกรัม ในปี 2522 เป็น 214.39 เยนต่อกิโลกรัมในปี 2525 ต่อจากนั้นในช่วงระยะเวลาระหว่างปี 2526-2529 ราคากลับลดลงจาก 197.22 เยนต่อกิโลกรัม ในปี 2526 เป็น 146.96 เยนต่อกิโลกรัม ในปี 2529 แต่ราคากลับสูงขึ้นมาอีกระดับหนึ่งคือ 165.53 เยนต่อกิโลกรัม ในปี 2530 และราคาก็กลับลดลงอีกครั้งหนึ่งเป็น 161.31 เยนต่อกิโลกรัม ในปี 2531 เมื่อพิจารณาจากผู้ส่งออกจะเห็นได้ว่าตลอดช่วงระยะเวลาระหว่างปี 2522-2531 ราคาหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของญี่ปุ่นจากไต้หวันอยู่ในระดับ ใกล้เคียงกับราคาเฉลี่ยทุกประเทศ ส่วนราคานำเข้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 ราคาผลไม้ป้อนและผลไม้กระป๋องที่ประเทศญี่ปุ่นนำเข้าจากประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญในปี 2522-2531

หน่วย : เชน/กิโลกรัม

ประเทศ	ปี									
	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531
ไต้หวัน	124.78	147.47	189.87	274.73	198.23	186.31	186.47	144.34	185.10	168.97
สาธารณรัฐ ประชาชนจีน	248.26	220.96	292.50	226.31	241.26	261.29	257.29	169.54	162.82	165.43
ไทย	87.73	101.63	104.41	172.65	123.64	133.31	136.83	106.21	123.59	123.59
รวม	128.73	149.70	194.27	214.39	197.22	196.91	192.23	146.96	165.53	161.31

ที่มา : (Japan Import-Export Statistics)

ราคานำเข้าจากไทยอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของประเทศญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นไม่จำกัดปริมาณการนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋อง โดยญี่ปุ่นเปิดให้นำเข้าประเทศได้อย่างเสรี เพียงแต่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบพิธีการที่กำหนดไว้สินค้าอาหารทั้งหมดที่นำเข้าญี่ปุ่นจะต้องมีการแจ้งการนำเข้าทุกรายการตามเงื่อนไขของกฎหมายว่าด้วยสัญลักษณ์ของอาหาร ผู้นำเข้าจะต้องแจ้งการนำเข้าสินค้าอาหารต่อ กระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการ โดยผ่านสำนักกักกันโรคสำนักกักกันโรคจะทำการตรวจดูการแจ้งนี้ว่าสอดคล้องกับกฎข้อบังคับต่าง ๆ หรือไม่ และหากจำเป็น ก็จะมีการตรวจสอบตัวอย่างอาหารที่แจ้งนำเข้านั้น ๆ หากสินค้าอาหารไม่ผ่านการตรวจตามกฎข้อบังคับแล้วสินค้าอาหารนั้นจะถูกส่งคืนไปประเทศแหล่งกำเนิดสินค้า หรือไม่ก็ถูกนำไปทิ้ง, ทำลาย ในประเทศญี่ปุ่น สินค้าอาหารจะได้รับอนุญาตให้ผลิต หรือวางตลาดได้ก็ต่อเมื่อสินค้าอาหารนั้น ๆ ถูกต้องตามกฎข้อบังคับของกฎหมายว่าด้วยสัญลักษณ์ของอาหารเกี่ยวกับสิ่งผสมแต่งเติมอาหารกฎข้อบังคับต่าง ๆ ในกฎหมายว่าด้วยสัญลักษณ์ของอาหารและมาตรฐานของสิ่งผสมแต่งเติมได้กำหนดชนิดของสิ่งผสมแต่งเติมอาหารที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ได้在日本 และรวมทั้งกฎเกณฑ์การใช้สิ่งผสมเหล่านั้น

2. ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่ไม่มีการผลิตหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องในประเทศเลย จึงกล่าวได้ว่าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋อง ที่ใช้บริโภคภายในประเทศนั้นได้มาจากการนำเข้าทั้งหมด (Japan Trade Center, Los Angeles, ND : 3) โดยมีการนำเข้าเป็นที่สองรองจากญี่ปุ่น ซึ่งการนำเข้าของประเทศนี้มีลักษณะแตกต่างไปจากการนำเข้าของประเทศญี่ปุ่น คือ มีความต้องการในรูปหน่อไม้ที่หั่น เป็นชิ้นบรรจุในกระป๋องเป็นส่วนใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณการนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋อง ของประเทศสหรัฐอเมริกา (ตารางที่ 15) ในช่วงแรกระหว่างปี 2523-2524 ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 10,737 ตันในปี 2523 เป็น 16,067 ตัน ในปี 2524 และลดลงในปี 2525 เป็น 12,215 ตัน ต่อจากนั้นปริมาณนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปริมาณ 13,874 ตัน ในปี 2526 เป็น 29,378 ตัน ในปี 2530 แต่กลับลดลงอีกในปี 2531 เป็น 20,293 ตัน โดยประเทศสหรัฐอเมริกานำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องจากไต้หวัน ไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนเฉลี่ย (ปี 2523-2531) ปริมาณ 13,766 , 2,703 และ 868 ตัน ตามลำดับ และเมื่อรวมทั้ง 3 ประเทศดังกล่าวปริมาณการนำเข้าเท่ากับ 17,337 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 97.61 ของปริมาณการนำเข้าเฉลี่ยทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา เมื่อพิจารณาปริมาณการนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของสหรัฐอเมริกาจากไต้หวัน จะเห็นว่าในช่วงแรกระหว่างปี 2523-2524 ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 10,424 ตัน ในปี 2523 เป็น 14,189 ตัน ในปี 2524 และกลับลดลงเป็น 10,651 ตัน ในปี 2525 ต่อจากนั้นแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จาก 11,656 ตัน ในปี 2526 เป็น 18,870 ตัน ในปี 2529 และกลับลดลงอีกครั้งเป็น 9,178 ตัน ในปี 2531 โดยเฉพาะในปี 2531 ปริมาณหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องลดลงมากกว่าคือ ลดลงจาก 17,458 ตัน ในปี 2530 เป็น 9,178 ตัน ในปี 2531 สำหรับการนำเข้าของตลาดนี้จากไทยค่อนข้างที่จะมีการเปลี่ยนแปลงสูงคือ ในช่วงระหว่างปี 2523-2525 ปริมาณการนำเข้ามีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว คือ จาก 54 ตัน ในปี 2523 เป็น 694 ตัน ในปี 2525 แต่กลับลดลงเป็น 576 ตัน ในปี 2526 ต่อจากนั้นก็มียุทธศาสตร์นำเข้าอย่างรวดเร็วอีกครั้งคือจาก 665 ตัน ในปี 2527 เป็น 1,955 ตัน ในปี 2529 และเป็น 9,446 ตัน ในปี 2531 ส่วนการนำเข้าของตลาดนี้จากสาธารณรัฐประชาชนจีนค่อนข้างมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและลดลงปีต่อปี

จากปริมาณการนำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของสหรัฐอเมริกา จากไต้หวัน สาธารณรัฐประชาชนจีน และไทย จะเห็นได้ว่าไต้หวันมีส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 ปริมาณหน้ไม้ปื้บและหน้ไม้กระป๋องที่สหรัฐอเมริกานำเข้าจากประเทศต่าง ๆ ปี 2523-2531 และร้อยละส่วนแบ่งตลาดหน้ไม้ปื้บและหน้ไม้กระป๋องของประเทศผู้ส่งออกต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา

หน่วย : ตัน

ประเทศ	ปี									เฉลี่ย
	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	
ไต้หวัน	10,424	14,189	10,651	11,656	14,404	17,065	18,870	17,458	9,178	13,766
	(97.08) ^{1/}	(88.31)	(87.20)	(84.01)	(90.40)	(90.67)	(83.75)	(59.43)	(45.23)	(77.51)
สาธารณรัฐ	150	1,158	683	1,212	664	372	953	1,377	1,247	868
ประธานาธิบดี	(01.40)	(07.21)	(05.59)	(08.74)	(04.17)	(01.98)	(04.23)	(04.69)	(06.14)	(04.88)
ไทย	54	362	694	576	665	954	1,955	9,619	9,446	2,703
	(00.50)	(02.25)	(05.68)	(04.15)	(04.17)	(05.07)	(08.68)	(32.74)	(46.55)	(15.22)
อื่น ๆ	109	358	187	430	200	429	754	924	422	424
	(01.02)	(02.23)	(01.53)	(03.10)	(01.26)	(02.28)	(03.34)	(03.14)	(02.08)	(02.39)
รวม	10,737	16,067	12,215	13,874	15,933	18,820	22,532	29,378	20,293	17,761
	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)

^{1/} ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละส่วนแบ่งตลาดหน้ไม้ปื้บและหน้ไม้กระป๋องของประเทศผู้ส่งออกต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาปี 2523-2531 ที่มา : (U.S. Import for Consumption and General Import, U.S.Department of Commerce)

อเมริกามากที่สุด รองลงมาได้แก่ไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยได้หวั่นมีแนวโน้ม ส่วนแบ่งตลาดที่ลดลง คือ ลดลงจากร้อยละ 97.08 ในปี 2523 เป็นร้อยละ 45.23 ในปี 2531 ส่วนไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนจะเห็นได้ว่า ปีใดที่มีการนำเข้าจาก ประเทศทั้งสองเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทำนองเดียวกันในปีใดที่ ปริมาณการนำเข้าจากประเทศทั้งสองลดลงก็จะทำให้ส่วนแบ่งตลาดลดลงตามไปด้วย นั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่า ส่วนแบ่งตลาดของประเทศทั้งสองในตลาดนี้แปรผันในทางเดียวกันกับ ปริมาณการนำเข้า

ราคาหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่ สหรัฐอเมริกา นำเข้าจากประเทศผู้ ส่งออกที่สำคัญระหว่างปี 2523-2531 (ตารางที่ 16) ซึ่งจะเห็นได้ว่าในช่วงแรก ระหว่างปี 2523-2525 ราคาหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่ประเทศสหรัฐอเมริกานำ เข้านั้นเพิ่มขึ้นจากราคาเฉลี่ย 0.82 ดอลลาร์ต่อกิโลกรัม ในปี 2523 เป็น 1.08 ดอลลาร์ต่อกิโลกรัม ในปี 2525 ต่อจากนั้นลดลงจากราคาเฉลี่ย 0.91 ดอลลาร์ต่อ กิโลกรัม ในปี 2526 เป็น 0.86 ดอลลาร์ต่อกิโลกรัม ในปี 2527 และราคา เฉลี่ยยังคงอยู่ ณ ระดับเดิมในปี 2528 แต่ในระหว่างปี 2529-2531 ราคาเฉลี่ยสูง ขึ้นเป็น 0.99 ดอลลาร์ต่อกิโลกรัม เมื่อพิจารณาผู้ส่งออกจะเห็นได้ว่าราคานำเข้า หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องจากไต้หวัน และสาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่ในระดับสูงกว่า ราคาเฉลี่ยทั้งหมดเกือบตลอดช่วงระหว่างปี 2523-2531 ส่วนราคานำเข้าจาก ไทยอยู่ในระดับต่ำกว่าราคาเฉลี่ยตลอดช่วงเวลาระหว่างปี 2523-2531

ปัญหาทางการตลาดส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย

1. คุณภาพยังไม่ได้มาตรฐานตามที่ตลาดต่างประเทศต้องการ เนื่องจาก กรรมวิธีการผลิตเป็นไปอย่างง่าย ๆ นอกจากนี้ผู้ผลิตบางรายบรรจุหน่อไม้ที่แก่เกินไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 16 ราคาหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่ประเทศสหรัฐอเมริกา นำเข้าจากประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญในปี 2523-2531

หน่วย : ดอลลาร์/กิโลกรัม

ประเทศ	ปี									
	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	
ไต้หวัน	0.75	1.05	1.13	1.07	0.91	0.93	0.96	1.24	1.28	
สาธารณรัฐประชาชนจีน	1.12	0.92	1.26	0.93	0.86	1.01	0.97	0.95	0.89	
ไทย	0.59	0.76	0.85	0.73	0.82	0.64	0.76	0.77	0.81	
รวม	0.82	0.91	1.08	0.91	0.86	0.86	0.90	0.99	0.99	

ที่มา : (U.S. Import for Consumption and General Import, U.S. Department of Commerce)

ตลอดจนน้ำหนักที่บรรจุยังไม่แน่นอน ทำให้เสียตลาดต่างประเทศทั้ง ๆ ที่คุณภาพเนื้อหน่อไม้ของไทยมีรสชาติดีและเป็นที่ยอมรับของตลาดดังกล่าว

2. ผู้ส่งออกของไทยขาดการรวมตัวกันในการจำหน่าย ทำให้มีการแข่งขันตัดราคาส่งออกระหว่างกันเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่าผู้ส่งออกมีมากมายซึ่งแต่ละรายต้องการจำหน่ายให้ได้มากที่สุด ในขณะที่ตลาดส่งออกที่สำคัญมีเพียงสองตลาดคือ ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ดังนั้นผู้ที่ได้รับประโยชน์คือผู้นำเข้า ส่วนผู้ที่ถูกกระทบมากก็คือเกษตรกรชาวสวนไผ่ตง

3. การส่งออกมีการแข่งขันจากประเทศคู่แข่งมาก โดยเฉพาะประเทศไต้หวัน ซึ่งเป็นผู้ผลิตที่สำคัญและมีส่วนแบ่งตลาดในญี่ปุ่นมากที่สุด ในบางครั้งมีการทุ่มตลาด (Dumping) ขายสินค้าในราคาต่ำเข้าไปในตลาดญี่ปุ่น ดังที่ปรากฏในช่วงที่ผ่านมาที่เงินเยนของญี่ปุ่นมีค่าแข็งตัวมาก ทำให้สินค้าหน่อไม้ปับและหน่อไม้กระป๋องในญี่ปุ่นมีเหลืออยู่ในสต็อกจำนวนมาก ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้สินค้าส่งออกจากไทยได้น้อยลง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ

ในบทนี้จะเป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย โดยอาศัยแบบจำลองการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาด (The Market Share Analysis) เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลง เป็นผลมาจากปัจจัยอะไรบ้าง และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งในการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องแล้ว ประเทศไทยได้เปรียบหรือเสียเปรียบในตลาดเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องจะพิจารณาตลาดเป็น 2 รูปแบบคือ

1. พิจารณาการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดแยกเป็นรายประเทศ ในกลุ่มประเทศลูกค้าที่สำคัญคือ ประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา โดยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งชั้นในการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่สำคัญของไทย คือ ประเทศไต้หวัน

2. พิจารณาการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดรวมประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ทั้ง 2 ประเทศดังกล่าวข้างต้นเข้าด้วยกัน

หนึ่งในที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มิได้นำมาทำการวิเคราะห์ในที่นี้ ด้วยก็เพราะหน่อไม้ที่ประเทศจีนส่งออกเป็นคนละพันธุ์กับของไทย คือ ประเทศจีนส่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่อไม้พันธุ์ Moso ส่วนประเทศไทยและไต้หวันส่งออกหน่อไม้พันธุ์ Asa จึงทำให้ปริมาณ การส่งออกของจีนไม่มีผลกระทบต่อประเทศไทยมากนัก ในที่นี้จึงมิได้จัดให้ประเทศจีนเป็น คู่แข่งที่สำคัญอีกประเทศหนึ่งด้วย

1. ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย โดยพิจารณาแยกเป็นแต่ละประเทศ

1.1 ประเทศญี่ปุ่น

ผลการวิเคราะห์ใช้ข้อมูล ปริมาณการส่งออกรายปีเฉลี่ยระหว่าง ปี 2522-2526 และปี 2527-2531 (ตารางที่ 17) เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงความ ไม่แน่นอนของปริมาณการส่งออกในปีใดปีหนึ่ง และเป็นช่วงระหว่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 และฉบับที่ 5 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยในตลาดญี่ปุ่น (ตารางที่ 18 , 19) จะเห็นได้ว่า ตลาดญี่ปุ่นในช่วงปี 2522-2526 และช่วงปี 2527-2531 ส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบ และหน่อไม้กระป๋องของไทยได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.60 เป็นร้อยละ 16.54 ในขณะที่ ส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไต้หวันลดลงจากร้อยละ 86.74 เป็น ร้อยละ 36.61 ส่วนประเทศจีนมีส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 8.46 เป็นร้อยละ 46.38 ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้เองปริมาณการส่งออก หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยในตลาดนี้เพิ่มขึ้น 7,653 ตัน ในจำนวนนี้เป็นผล ที่เกิดจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 1,072.24 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.01 และ เป็นผลที่เกิดจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น 6,580.76 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 85.99 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไต้หวันซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งกัน จะพบว่าประเทศไต้หวันได้ เปรียบในด้านการขยายตัวของตลาด แต่เสียเปรียบในด้านการแข่งขันในตลาดนี้กล่าวคือ ปริมาณการส่งออกของไต้หวันในช่วงระยะเวลาเดียวกันได้ลดลงจาก 27,590 ตัน เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 ปริมาณหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่ญี่ปุ่นนำเข้าจาก ไทย ใต้หวัน สาธารณรัฐประชาชนจีน และรวมทุกประเทศ เฉลี่ยปี 2522-2526 และปี 2527-2531

ปริมาณ : ตัน

ปี	ปริมาณหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่ญี่ปุ่นนำเข้าจาก			รวมทุกประเทศ
	ไทย	ใต้หวัน	สาธารณรัฐประชาชนจีน	
2522	769	41,531	1,454	43,821
2523	894	24,180	1,258	26,420
2524	602	24,027	1,551	26,299
2525	1,272	25,342	3,498	30,130
2526	3,780	22,868	5,690	32,362
เฉลี่ยปี 2522-2526	1,463	27,590	2,690	31,806
2527	3,989	23,082	7,742	34,822
2528	7,179	23,162	8,148	38,504
2529	7,082	22,270	14,639	44,079
2530	16,850	17,212	38,564	73,116
2531	10,479	15,147	58,728	85,050
เฉลี่ยปี 2527-2531	9,116	20,175	25,564	55,114

ที่มา : (Japan Department of Commerce)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของ ไทย ไต้หวัน และสาธารณรัฐประชาชนจีน ในตลาด ญี่ปุ่น ระหว่างปี 2522-2526 และปี 2527-2531

ปี	ปริมาณนำเข้าโดยเฉลี่ย (ตัน)				ร้อยละของส่วนแบ่งตลาดโดยเฉลี่ย			
	รวมทุกประเทศ	จากไทย	จากไต้หวัน	จากสาธารณรัฐประชาชนจีน	รวมทุกประเทศ	จากไทย	จากไต้หวัน	จากสาธารณรัฐประชาชนจีน
2522-2526	31,806	1,483	27,590	2,690	100.00	4.60	86.74	8.46
2527-2531	55,114	9,116	20,175	25,564	100.00	16.54	36.61	46.38

ที่มา : (จากตารางที่ 17)

ความสามารถในการส่งออก

ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยในปี 2522-2526 ณ ระดับการส่งออกปี 2527-2531

(S_u)

$$S_u = 0.046 \times 55,114 = 2,535.24$$

ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยในปี 2522-2526 ณ ระดับการส่งออกปี 2527-2531

(S_{uw})

$$S_{uw} = 0.8674 \times 55,114 = 47,805.88$$

ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยภาครัฐประชาชนเงินในปี 2522-2526 ณ ระดับการส่งออกปี 2527-2531 (S_{uc})

$$S_{uc} = 0.0846 \times 55,114 = 4,662.64$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของหน่อไม้ปิ้งและหน่อไม้กระป๋องของ ไทย ใต้หวัน และสาธารณรัฐประชาชนจีน ในตลาด ญี่ปุ่นระหว่างปี 2522-2526 และปี 2527-2531

ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด	จากไทย		จากใต้หวัน		จากสาธารณรัฐประชาชนจีน	
	ปริมาณ(ตัน)	ร้อยละ	ปริมาณ(ตัน)	ร้อยละ	ปริมาณ(ตัน)	ร้อยละ
ผลการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด	7,653.00	100.00	- 7,415.00	-100.00	22,874.00	100.00
ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากขนาดของตลาด	1,072.24	14.01	20,215.88	272.63	1,972.64	8.62
ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการแข่งขันในตลาด	6,580.76	85.99	-27,630.88	-372.63	20,901.36	91.38

ที่มา : (คำนวณจากข้อมูลในตารางที่ 17 , 18 โดยวิธีของ Ochsner and Cramer , 2519 : 16)

20,175 ตัน หรือลดลง 7,415 ตัน ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากการที่ขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 20,215.88 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 272.63 และเป็นผลมาจากการแข่งขันในตลาดลดลง 27,630.88 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 372.63 ส่วนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งอีกประเทศหนึ่งในตลาดนี้ของไทย โดยในช่วงระยะเวลาเดียวกันมีปริมาณการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น 22,874 ตัน ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 1,972.64 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 8.62 และเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น 20,901.36 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 91.38

จากผลการวิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องในตลาดญี่ปุ่นเอง จะเห็นได้ว่าประเทศไทยได้เปรียบในด้านขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 272.63 ในขณะที่ไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน มีขนาดของตลาดเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 14.01 และร้อยละ 8.62 ตามลำดับ ซึ่งความได้เปรียบในด้านขนาดของตลาดญี่ปุ่นเป็นเพราะประเทศไทยได้รับความช่วยเหลือแนะนำในการยกระดับคุณภาพและทักษะการผลิตจากประเทศญี่ปุ่นเป็นระยะเวลาต่อเนื่องหลายปี จึงทำให้ผู้บริโภคนในตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องส่วนใหญ่ของประเทศญี่ปุ่น ให้ความไว้วางใจกับประเทศไทยตลอดมา ส่วนในด้านการแข่งขันในตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องนี้ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เปรียบมากที่สุด กล่าวคือ ผลจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 91.38 รองลงมาได้แก่ประเทศไทย คือผลจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้นร้อยละ 85.99 และประเทศไทยเสียเปรียบมากที่สุดคือลดลงร้อยละ 372.63 สาเหตุที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เปรียบในด้านการแข่งขันเพราะประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้รับความช่วยเหลือด้านการปรับปรุงคุณภาพจากประเทศญี่ปุ่นเป็นสำคัญ แต่ผลของการได้เปรียบด้านการแข่งขันในตลาดของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนนี้ ก็ไม่ค่อยมีผลต่อประเทศไทยและไต้หวันมากนักเพราะ พันธุ์หน่อไม้ที่สาธารณรัฐประชาชนจีนส่งเข้าประเทศญี่ปุ่น เป็นพันธุ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Moso ซึ่งเป็นคนละพันธุ์กับของไทยและไต้หวันซึ่งพันธุ์หน่อไม้ที่ไทยและไต้หวันส่งเข้าตลาดญี่ปุ่นเป็นพันธุ์ Asa

1.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

การวิเคราะห์ครั้งนี้จะใช้ข้อมูลปริมาณการส่งออกรายปีเฉลี่ยระหว่างปี 2523-2526 และปี 2527-2531 (ตารางที่ 20) ทั้งนี้เนื่องมาจากข้อมูลดังกล่าวเพิ่งเริ่มมีการเก็บสถิติเมื่อปี 2523 (ก่อนหน้าปี 2523 มีเพียงแต่สถิติการนำเข้าที่ไม่ได้แยกชนิดสินค้าไว้) ผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 21, 22) จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย ในช่วงระหว่าง ปี 2523-2526 และปี 2527-2531 ส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยได้เพิ่มขึ้นจากเดิม 422 ตัน เป็น 4,528 ตัน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 4,106 ตัน ในจำนวนนี้เป็นผลที่เกิดจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 260.37 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.34 และเป็นที่เกิดจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น 3,845.63 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 93.66 ในขณะที่ประเทศไต้หวันมีส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องเพิ่มขึ้นเช่นกันจากเดิม 11,730 ตัน มาเป็นร้อยละ 15,395 ตัน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 3,665 ตัน โดยที่ในจำนวนนี้เป็นผลที่เกิดจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 7,245.96 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 197.71 แต่ผลจากการแข่งขันในตลาดกลับลดลง 3,580.96 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 97.71 ส่วนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องเพิ่มขึ้นจากเดิม 801 ตัน เป็น 923 ตัน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 122 ตัน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผลมาจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 495.29 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 405.98 แต่ผลจากการแข่งขันในตลาดกลับลดลงเป็น 373.29 ตัน หรือลดลงร้อยละ 305.98

จากผลการวิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 20 ปริมาณหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่สหรัฐอเมริกานำเข้าจาก ไทย
ไต้หวัน สาธารณรัฐประชาชนจีน และรวมทุกประเทศ เฉลี่ยปี
2523-2526 และปี 2527-2531

ปริมาณ : ตัน

ปี	ปริมาณหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่สหรัฐอเมริกานำเข้าจาก			รวมทุกประเทศ
	ไทย	ไต้หวัน	สาธารณรัฐประชาชนจีน	
2523	54	10,424	150	10,737
2524	362	14,189	1,158	16,067
2525	694	10,651	683	12,215
2526	576	11,656	1,212	13,874
เฉลี่ยปี 2523-2526	422	11,730	801	13,223
2527	665	14,404	664	15,933
2528	954	17,065	372	18,820
2529	1,955	18,870	953	22,532
2530	9,619	17,458	1,377	29,378
2531	9,446	9,178	1,247	20,293
เฉลี่ยปี 2527-2531	4,528	15,395	923	21,391

ที่มา : (U.S. Import for Consumption and General Input , U.S.
Department of Commerce)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของหน่อไม้ปิ้งและหน่อไม้กระป๋องของ ไทย ใต้หวัน และสาธารณรัฐประชาชนจีน ในตลาด สหรัฐอเมริการะหว่างปี 2523-2526 และปี 2527-2531

ปี	ปริมาณนำเข้าโดยเฉลี่ย (ตัน)			ร้อยละของส่วนแบ่งตลาดโดยเฉลี่ย				
	รวมทุกประเทศ	จากไทย	จากใต้หวัน	จากสาธารณรัฐ ประชาชนจีน	รวมทุกประเทศ	จากไทย	จากใต้หวัน	จากสาธารณรัฐ ประชาชนจีน
2523-2526	13,223	422	11,730	801	100.00	3.19	88.71	6.06
2527-2531	21,391	4,528	15,395	923	100.00	21.17	71.97	4.31

ที่มา : (จากตารางที่ 20)

ความสามารถในการส่งออก

ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยในปี 2523-2526 ณ ระดับการส่งออกปี 2527-2531

(S_u)

$$S_u = 0.0319 \times 21,391 = 682.37$$

ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยในปี 2523-2526 ณ ระดับการส่งออกปี 2527-2531

(S_w)

$$S_w = 0.8871 \times 21,391 = 18,975.96$$

ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยประชาชนเงินในปี 2523-2526 ณ ระดับการส่งออกปี 2527-2531 (S_e)

$$S_e = 0.0606 \times 21,391 = 1,296.29$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของหน่วยไม้ปืงและหน่วยไม้กระป๋องของ ไทย ใต้หวัน และสาธารณรัฐประชาชนจีน ในตลาดสหรัฐอเมริการะหว่างปี 2523-2526 และปี 2527-2531

ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด	จากไทย		จากใต้หวัน		จากสาธารณรัฐประชาชนจีน	
	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
ผลการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด	4,106.00	100.00	3,665.00	100.00	122.00	100.00
ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากขนาดของตลาด	260.37	6.34	7,245.96	197.71	495.29	405.98
ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการแข่งขันในตลาด	3,845.63	93.66	- 3,580.96	- 97.71	- 373.29	-305.98

ที่มา : (คำนวณจากข้อมูลในตารางที่ 21 , 22 โดยวิธีของ Ochsner and Cramer , 2519 : 16)

กระป๋องในตลาดสหรัฐอเมริกา จะเห็นว่า ประเทศไทยวันและสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เปรียบไทยในด้านขนาดของตลาดเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 197.71 และ 405.98 ตามลำดับ ขณะที่ไทยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 6.34 เท่านั้น ทำให้ประเทศไทยได้ประโยชน์จากการขยายขนาดของตลาดเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ การขยายตลาดแทบไม่มีผลต่อประเทศไทยเลย ส่วนในด้านการแข่งขันประเทศไทยได้เปรียบ ประเทศไต้หวัน และ สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นอย่างมาก กล่าวคือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 93.66 ในขณะที่ประเทศ ไต้หวัน และ สาธารณรัฐประชาชนจีนลดลงถึงร้อยละ 97.71 และ 305.98 ตามลำดับ ดังนั้นการที่เพิ่มการแข่งขันในตลาดของสหรัฐอเมริกา จะทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุด สาเหตุที่ทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบในด้านการขยายขนาดของตลาดก็เป็นผลเนื่องมาจากลักษณะการบรรจุผลิตภัณฑ์หน่อไม้บิบและหน่อไม้กระป๋องของไทยยังไม่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ต้องการหน่อไม้ชนิดที่หั่นฝอยและบรรจุในกระป๋องที่มีน้ำหนักทั้งหมดประมาณ 3 กิโลกรัม ส่วนในด้านการแข่งขันในตลาด ประเทศไทยได้ใช้มาตรการด้านราคา คือ ประเทศไทยได้มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาความยืดหยุ่นต่อราคาส่งออกหน่อไม้บิบและหน่อไม้กระป๋องแล้ว จึงทำให้ประเทศไทย ได้เปรียบในด้านการแข่งขันในตลาดสหรัฐมากกว่าประเทศไต้หวันและสาธารณรัฐประชาชนจีน

2. ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้บิบและหน่อไม้กระป๋องของไทย โดยพิจารณาตลาดโดยรวมประเทศผู้นำเข้าทั้งสองประเทศ

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง ส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้บิบและหน่อไม้กระป๋องของไทยในตลาดผู้นำเข้าทั้ง 2 ประเทศ คือ ประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพมาตรฐาน ตลอดจนกลยุทธ์ต่าง ๆ ทางการตลาด และการส่งออกต่อไปในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน (ตารางที่ 23 , 24) ปรากฏว่า ในระหว่าง 2 ช่วงเวลาดังกล่าวส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยในตลาดนี้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.19 เป็นร้อยละ 17.83 คิดเป็นปริมาณที่เพิ่มขึ้นเท่ากับ 11,759 ตัน ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของขนาดตลาด 1,320.56 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.23 เป็นผลจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น 10,426.38 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 88.67 และเป็นผลจากการกระจายตัวของตลาดที่เพิ่มขึ้น 12.06 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.10 สำหรับส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยในตลาดนี้ลดลงจากร้อยละ 87.32 เป็นร้อยละ 46.49 หรือคิดเป็นปริมาณที่ลดลง 3,750 ตัน ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นในขนาดของตลาด 27,484.17 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 732.91 แต่ผลจากการแข่งขันและการกระจายตัวของตลาดกลับทำให้การส่งออกของประเทศไต้หวันลดลง 31,211.84 ตัน และ 21.10 ตัน ตามลำดับ หรือลดลงร้อยละ 832.32 และร้อยละ 0.59 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดระหว่างประเทศไทยกับไต้หวัน ซึ่งเป็นคู่แข่งของไทยในตลาดนี้ ปรากฏว่าประเทศไทยและไต้หวันได้ประโยชน์จากการขยายขนาดของตลาด เป็นผลให้การส่งออกเพิ่มมากขึ้นแต่ไต้หวันจะได้ประโยชน์มากกว่าประเทศไทย กล่าวคือ ประเทศไต้หวันมีการส่งออกเนื่องจากการขยายขนาดของตลาดเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 732.91 ในขณะที่ไทยเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 11.23 เท่านั้น ดังนั้นประเทศไทยควรที่จะศึกษาและพัฒนาการทางด้านคุณภาพของหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย รวมทั้งควรใช้กลยุทธ์ทางการตลาด โดยเน้นทางการโฆษณาให้ผู้บริโภครู้จักกับสินค้าไทยมากขึ้น สำหรับการแข่งขันและการกระจายตัวของตลาดปรากฏว่าประเทศไทยได้ประโยชน์มากกว่าไต้หวัน โดยเฉพาะการแข่งขันในตลาดประเทศไทยได้เปรียบสูงมาก กล่าวคือ ผลของการแข่งขันทำให้ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 88.67 ในขณะที่ประเทศไต้หวันลดลงมากถึงร้อยละ 832.32 สาเหตุที่ไทยได้เปรียบด้านการแข่งขันก็เพราะ ประเทศไต้หวันประสบกับปัญหา ต้นทุนของหน่อไม้ปืบและหน่อไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของหน่วยไม้ปืบและหน่วยไม้กระป๋องของไทย ในตลาดญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2522-2526 และปี 2527-2531

ปริมาณ : ตัน

ตลาดส่งออก	ปริมาณนำเข้าเฉลี่ยปี 2522-2526			ปริมาณนำเข้าเฉลี่ยปี 2527-2531		
	จากไทย	จากไต้หวัน	รวม	จากไทย	จากไต้หวัน	รวม
ญี่ปุ่น	1,463	27,590	31,806	9,116	20,175	55,114
สหรัฐอเมริกา ^{1/}	422	11,730	13,223	4,528	15,395	21,391
รวมตลาดทั้งสองประเทศ	1,885	39,320	45,029	13,644	35,570	76,505
	-----ร้อยละของส่วนแบ่งตลาด-----					
ญี่ปุ่น	4.60	86.74	100.00	16.54	36.61	100.00
สหรัฐอเมริกา	3.19	88.71	100.00	21.17	71.97	100.00
รวมตลาดทั้งสองประเทศ	4.19	87.32	100.00	17.83	46.49	100.00

^{1/} ใช้ข้อมูลปริมาณการส่งออกในช่วงระหว่างปี 2523-2526 และปี 2527-2531

ที่มา : (จากตารางที่ 17 , 20)

ความสามารถในการส่งออก

ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยในปี 2522-2526 ณ ระดับการส่งออกปี 2527-2531

(S_{e1})

$$S_{e1} = 0.0419 \times 76,505 = 3,205.56$$

ส่วนแบ่งตลาดของไต้หวันในปี 2522-2526 ในตลาด ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ณ ระดับ
การส่งออกในปี 2527-2531 (S_{e2})

$$\begin{aligned} S_{e2} &= (0.0460 \times 55,114) + (0.0319 \times 21,391) \\ &= 3,217.62 \end{aligned}$$

ส่วนแบ่งตลาดของไต้หวันในปี 2523-2526 ณ ระดับการส่งออกในปี 2527-2531

(S_{ew1})

$$S_{ew1} = 0.8732 \times 76,505 = 66,804.17$$

ส่วนแบ่งตลาดของไต้หวันในปี 2522-2526 ในตลาด ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ณ
ระดับการส่งออกในปี 2527-2531 (S_{ew2})

$$\begin{aligned} S_{ew2} &= (0.8674 \times 55,114) + (0.8871 \times 21,391) \\ &= 66,781.84 \end{aligned}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของหน่อไม้ปิ้งและหน่อไม้กระป๋องของไทย ในตลาดญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2522-2526 และปี 2527-2531

ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด	จากไทย		จากไต้หวัน	
	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
ผลการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด	11,759.00	100.00	-3,750.00	-100.00
ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากขนาดของตลาด	1,320.56	11.23	27,484.17	732.91
ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการแข่งขันในตลาด	10,426.38	88.67	-31,211.84	-832.32
ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระจายตัวของตลาด	12.06	0.10	-22.33	- 0.59

ที่มา : (คำนวณจากข้อมูลในตารางที่ 17 , 20 , 23 โดยวิธีของ Ochsner and Cramer , 2519 : 16)

กระจ่างสูงมาก แม้ว่าจะมีการทุ่มตลาด (Dumping) ในบางครั้ง คือการขายสินค้าใน
 ราคาต่ำเข้าสู่ตลาดแต่ก็ไม่เป็นผล กอปรกับประเทศไต้หวันประสบกับความแห้งแล้งทำให้
 ผลผลิตหน่อไม้ลดลง ดังนั้นประเทศต่างๆจึงหันมานำเข้าจากประเทศไทยมากขึ้น การที่ผล
 ผลิตหน่อไม้ของไต้หวันลดลงนี้เอง ทำให้การกระจายตัวของตลาดไต้หวันหยุดชะงัก และ
 ทำให้ประเทศไทยได้ประโยชน์แต่ก็ไม่มากนัก กล่าวคือ ผลจากการกระจายตัวของตลาด
 ของไทยเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.10 เท่านั้น แต่ในอนาคตก็มีแนวโน้มว่าการแข่งขันใน
 เชิงการค้าจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเนื่องจาก ยังมีการนำการทุ่มตลาดมาใช้อยู่ ประเทศ
 ไทยจึงควรที่จะได้มีการใช้ กลยุทธ์ทางการค้าการผลิต เพื่อให้ต้นทุนหน่อไม้ดิบและหน่อไม้
 กระจ่างลดลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

อุตสาหกรรมหน่อไม้ปิบและหน่อไม้กระป๋องนับว่าเป็นอุตสาหกรรมการเกษตรที่สำคัญและมีบทบาทต่อเศรษฐกิจการส่งออกของประเทศชนิดหนึ่ง เพราะเป็นการแปรรูปวัตถุดิบภายในประเทศเพื่อผลิตเป็นสินค้าส่งออก และเป็นการเพิ่มมูลค่า (Value Added) แก่สินค้าชนิดนั้น ๆ เป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มรายได้ เพิ่มการจ้างงานและกระจายรายได้ไปสู่ชนบท อีกทั้งยังเป็นการช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมการผลิตกระป๋อง ปิบ เป็นต้น

ปริมาณหน่อไม้ปิบและหน่อไม้กระป๋องที่ผลิตได้ในแต่ละปีนั้น นำไปใช้ในการบริโภคภายในประเทศเพียงร้อยละ 20 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ดังนั้นตลาดใหญ่จึงอยู่ในต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าปริมาณการส่งออกหน่อไม้ปิบและหน่อไม้กระป๋องของไทยเพิ่มขึ้นจาก 469.95 ตัน ในปี 2520 มาเป็น 31,729.74 ตัน ในปี 2532 ประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญได้แก่ ประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา โดยมีปริมาณการนำเข้าคิดเป็นร้อยละเฉลี่ย (ปี 2520-2532) 50.48 และ ร้อยละ 21.98 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดของไทยตามลำดับ แต่การส่งออกหน่อไม้ปิบและหน่อไม้กระป๋องของไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ยังต้องประสบกับปัญหาภาวะการแข่งขันที่ค่อนข้างรุนแรงโดยเฉพาะด้านราคา คือ การใช้การทุ่มตลาด (Dumping) ทำให้ผู้ส่งออกต้องพยายามที่จะแก้ปัญหา โดยเพิ่มความยืดหยุ่นต่อราคาของหน่อไม้ปิบและหน่อไม้กระป๋องให้มากขึ้นตลอดจนพยายามลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง ปัญหาผู้ผลิตบางรายยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อจำกัดต่าง ๆ ในตลาดต่างประเทศก็เป็นอีกปัญหาหนึ่ง รวมถึงปัญหาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรจุก่อนที่ให้ได้มาตรฐาน และผลิตภัณฑ์ไม่สอดคล้องกับบริบทความต้องการของตลาด ฉะนั้นรัฐบาลควรมีส่วนร่วมและให้ความช่วยเหลือกับผู้ส่งออกโดยการให้ความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนให้การสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี การผลิต การบรรจุ เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป เพื่อให้สามารถส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องให้มากขึ้น อันจะนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศและทำให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัว

จากผลการวิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยโดยพิจารณาแยกเป็นรายประเทศพอที่จะสรุปได้ว่าในประเทศคู่ค้าระหว่างปี 2522-2526 และระหว่างปี 2527-2531 ปรากฏว่าประเทศไทยได้ประโยชน์จากแข่งขันในตลาด ในขณะที่ได้วันกลับเสียประโยชน์คือเพิ่มขึ้นร้อยละ 85.99 และลดลงร้อยละ 372.63 ตามลำดับ ทำให้ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้น 7,653 ตัน ในขณะที่ได้วันลดลงเป็นปริมาณ 7,415 ตัน แต่ด้านการขยายขนาดของตลาดประเทศไทยยังเสียเปรียบได้วันอยู่มาก ดังนั้นในอนาคตการที่จะรักษาส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยควรที่จะให้ความสำคัญต่อการขยายขนาดของตลาดให้เพิ่มมากขึ้น โดย ผู้ผลิต ผู้ส่งออก ตลอดจนพ่อค้าคนกลางภายในประเทศจำเป็นต้องพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับรูปลักษณะการบรรจุหีบห่อให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของตลาด เพื่อให้หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยสามารถที่จะส่งไปขายได้ทุกตลาด ส่วนในด้านการแข่งขันในตลาดประเทศไทยควรที่จะใช้วิธีการเช่นที่ผ่านมา เพราะจากผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าวิธีการเหล่านั้นยังใช้ได้ในอนาคต

ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบ และหน่อไม้กระป๋องของไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวปรากฏว่า การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้น 4,106 ตัน โดยเพิ่มขึ้นมากกว่าได้วัน แต่จากการเพิ่มการส่งออกนี้เป็นผลมาจากการขยายขนาดของตลาดเพียง ร้อยละ 6.34 เท่านั้นซึ่งเทียบกับได้วันที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 197.71 แสดงให้เห็นว่า ด้านการขยายขนาดของตลาดในสหรัฐอเมริกาประเทศไทยยัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสียเปรียบได้วันอยู่มาก ทั้งนี้เนื่องมาจากลักษณะการบรรจุภัณฑ์ที่ยังไม่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคเท่าใดนัก จึงทำให้หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยยังไม่เป็นที่นิยมในตลาด แต่ถ้ามองทางด้านการแข่งขันในตลาดแล้วประเทศไทยกลับได้ประโยชน์มากกว่าประเทศไต้หวัน ซึ่งถือว่าประเทศไทยประสบความสำเร็จในด้านการแข่งขันเนื่องมาจากการที่ราคาหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยยังต่ำกว่าไต้หวันเพราะ ต้นทุนที่ต่ำนั่นเอง

สำหรับผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด เมื่อพิจารณาตลาดรวมของประเทศผู้นำเข้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องจากไทยทั้ง 2 ประเทศ ในช่วงปี 2522-2526 และช่วงปี 2527-2531 ปรากฏว่าปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้น โดยเป็นผลเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดเป็นส่วนใหญ่คือเพิ่มขึ้น 10,426.38 ตัน คิดเป็นร้อยละ 88.67 ส่วนผลจากการขยายขนาดและการกระจายตัวของตลาดเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.23 และ 0.10 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไต้หวันพบว่าประเทศไทยมีการขยายขนาดของตลาดและการกระจายตัวของตลาดที่ยังไม่มากนัก ดังนั้นประเทศไทยควรที่จะได้มีการเปิดตลาด โดยเพิ่มการโฆษณา และประชาสัมพันธ์ให้สินค้าของไทยเป็นที่รู้จักในตลาดให้มากขึ้น รวมทั้งควรศึกษาถึงรสนิยมของผู้บริโภคเพื่อนำมาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาด ส่วนในด้านการแข่งขันในตลาดประเทศไทยได้เปรียบประเทศไต้หวันมากเนื่องจาก การที่ต้นทุนต่ำกว่าของไต้หวันจึงทำให้ประเทศไทยสามารถขายสินค้าได้ในราคาที่ต่ำกว่าไต้หวันได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการรักษา และขยายส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยใน 2 ตลาดนี้ ประเทศไทยควรที่จะให้ความสำคัญกับการขยายขนาดของตลาดและการกระจายตัวของตลาดให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะการผลิต การตลาดและการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทย รวมทั้งการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของไทยในประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญทำให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะบางประการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดส่งออกและเป็นแนวทางในการรักษาและขยายขนาดของส่วนแบ่งตลาดให้เพิ่มมากขึ้น ดังนี้

1. ควรกำหนดให้สินค้าหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องเป็นสินค้าที่มีมาตรฐานในการผลิต หรือเป็นสินค้าที่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ทั้งนี้จากการผลิตที่ผ่านมาหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของผู้ผลิตแต่ละรายมิได้มีมาตรฐานตามที่ตลาดต่างประเทศต้องการ ดังนั้นจึงเชื่อว่าหากได้มีการกำหนดให้หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋อง เป็นสินค้าที่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้วคงเป็นที่ เชื่อมโยงของตลาดต่างประเทศมากขึ้น

2. จากผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดหน่อไม้ปืบ และหน่อไม้กระป๋องพบว่า การขยายขนาดของตลาดยังไม่ดีพอ ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้มีการส่งออกหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยให้กระจายไปยังประเทศอื่น ๆ ให้มากขึ้น เช่น ประเทศแถบยุโรปและตะวันออกกลาง ซึ่งโอกาสที่หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยจะส่งออกไปยังตลาดใหม่ขึ้นอยู่กับภาครัฐบาลและภาคเอกชนจะร่วมมือกันอย่างจริงจัง ในรูปการเผยแพร่ข่าวสารด้านการตลาดให้กระจายทั่วถึงประเทศผู้นำเข้า เพื่อให้หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องของไทยเป็นที่ต้องการในตลาดต่างประเทศ อีกทั้งยังเป็นการลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในกรณีต่าง ๆ ได้ เช่น การที่ประเทศญี่ปุ่นงดการสั่งซื้อหน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องจากไทยซึ่งเคยปรากฏมาแล้ว

3. จากการศึกษาพบว่าในแต่ละตลาดที่ศึกษา คือ ประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ต่างก็มีความต้องการ หน่อไม้ปืบและหน่อไม้กระป๋องที่มีขนาดและน้ำหนักต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉะนั้นผู้ส่งออกและผู้ผลิตควรร่วมมือกันศึกษาถึงรูปแบบและรสนิยมของผู้บริโภคในตลาดเหล่านี้ เพื่อให้เนื้อไม้ปืบและเนื้อไม้กระป๋องของไทยสอดคล้องกับความต้องการนั้น ๆ

4. ในอนาคตข้างหน้าตลาดญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาจะทวีความรุนแรงในด้านการแข่งขันกันมากขึ้น ดังนั้นจึงควรรีบเร่งให้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต เพื่อเป็นการลดต้นทุนให้ต่ำลง และเพื่อให้สามารถจำหน่ายแข่งกับประเทศไต้หวันและประเทศคู่แข่งอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กรมการค้าภายใน. 2523. รายงานผลการศึกษาวิจัยหน่อไม้และไม้ไผ่. กองวิจัยสินค้าและการตลาด, กระทรวงพาณิชย์.

กรมวิชาการ, กรมส่งเสริมการเกษตร. 2529. แผนพัฒนาพืชในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530-2534. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2533. ไผ่ตง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กรมศุลกากร. 2520-2532. สถิติการค้าระหว่างประเทศ. กระทรวงการคลัง.

ธนาคารกสิกรไทย. 2528. ไม้เอนกประสงค์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

_____. 2530. "อุตสาหกรรมการเกษตร : ความหวังของประเทศ".

สรุปข่าวธุรกิจ. 18(เมษายน 2530) : 8-15.

_____. 2531. "หน่อไม้ไผ่ตงและผลิตภัณฑ์". ผักและผลิตภัณฑ์. 9(1)

: 160-207.

_____. 2533. "ไผ่ตง : ส่อเค้าปัญหาวัตถุดิบขาดแคลน". สรุปข่าว

ธุรกิจ. 21(1-15 สิงหาคม 2533).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิรนาม. 2532. "คำขาย "หน่อไม้ไผ่ตง" กันไหม?". วารสารคลังสมอง. 70
(มีนาคม 2532) : 122-124.

ประทีป. 2529. "หน่อไม้ไผ่ตง หนทางออกที่ยังเปิด". ข่าวพาณิชย์. 37(กันยายน
2529) : 9.

มานพ นาคทัต. 2530. "ยุคทองของหน่อไม้ ความเจ็บปวดของผู้ส่งออก". ประชา
ชาติธุรกิจ. 13 (กันยายน 2530) : 23.

รังสรรค์ โนชัย. 2531. การวิเคราะห์เศรษฐกิจการส่งออกมะม่วงของประเทศไทย.
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยนานาชาติปริญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุชาดา วราภรณ์ และ อารยา ดำรงค์ศักดิ์. 2528. รายงานภาวะเศรษฐกิจ
อุตสาหกรรมผักและผลไม้กระป๋อง. กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, สำนักงานปลัด
กระทรวง, กระทรวงอุตสาหกรรม.

สุพิศรา พันชาติร์ และ อำนวย โปธาราม. 2529. รายงานการศึกษาเรื่องหน่อ
ไม้ไผ่ตง. ฝ่ายวิเคราะห์ 2, กองเศรษฐกิจการตลาด, กรมการค้าภายใน,
กระทรวงพาณิชย์. (อัดสำเนา)

อัจฉรา พิธนา. 2530. ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนในการปลูกหน่อไม้ไผ่ตงใน
จังหวัดปราจีนบุรี. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยนานาชาติปริญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ลย.

Cramer , G.L. and G.L. Ochsner. 1976. "An Economic Analysis of the Export Market for Montana Wheat". Montana Agricultural Experimentstation Bulletin 679.

Department of Commerce. 1980-1989. Import-Export Year Book by Commodity. Ministry of Commerce , Japan.

_____ . 1981-1989. U.S. Import for Consumption and General Imports. Ministry of Commerce , The United States of America.

Jetro. ND. The Canned Fruits and Vegetables Market in the U.S.A.. Los Angles : Japan Trade Center.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้